

Deutonomium

testimoniū nullus ademnabitur. Non accipiet preciū ab eo q̄ reus est sanguinis statim & ip̄e moriet. Exiles & pfugi aī morez pontificis nullo mō in urbes suas reuerti poterūt ne polluatis terraz hīcatōis vīe. q̄ insolitū crūore maculat nec aliter expiari p̄t nisi peius sanguinē qui alterius sanguinez fuderit. Atq̄ ita emundabīs vīa possēsio me cōmorante vobiscū. Ego enī sum dñs q̄ habito inter filios israel.

XXXVI

Cesserūt aut̄ & principes familiā laiz galaad filij machir filij manasse de stirpe filior̄ ioseph locūtis sunt moisi corā principib⁹ israel atq̄ dixerūt. Libi dñō nō p̄cepit dñs vt terā sorte diuideres filijs isrl. et vt filiab⁹ salphaad fr̄is nſi dares possessionē debitis p̄t: q̄s si alteri⁹ trib⁹ hoies vrores accepterint. sequēs possessio sua & translata ad aliū tribū de nīa hereditate minuerit: atq̄ ita fiet vt cū iubileus. i. quinquaginta annus remissionis aduenierit cōfundat̄ sortiū distributio: & alior̄ possēsio ad alias trāseat. R̄udit moises filijs isrl & dñō p̄cipiente ait. Recte trib⁹ filiorū ioseph locuta est. et lxx lex sup filiab⁹ salphaad a dñō pmulgata est. Nubat q̄ bus volūt: tñm vt sue trib⁹ hoib⁹ ne p̄misceatur possessio filior̄ isrl de tribu in tribum. Q̄dē enī viri ducēt vrores de tribu & cognatōe sua. & cūcte feie de eadem tribu maritos accipiēt. vt hereditas permaneat in familijs: nec sibi misceantur trib⁹: s̄ ita permanēt vt a dñō separe sunt. Feceruntq̄ filie salphaad vt sibi fuerat impatum. et nupserūt maala & thersa et egla et melcha et noa filijs patrui sui de familia manasse qui fuit filius ioseph et possessio q̄ illis fuerat attributa māsit in tribu & familia p̄tis eay. Hec sunt mandata atq̄ iudicia q̄ mandauit dñs p̄ manum moisi ad filios isrl in campestrib⁹ moab sup iordanē p̄tra hiericho.

Explicit liber numeri Incipit liber el leadaberim qui deuteronomium prenotatur. Capitulum I

Ec sunt verba

q̄ locutus est moises ad oēm israel trans iordanem in solitudine campestri cōtra mare rubrum: inter pharan & chozel & laban & aseroth: vbi auri est plurimū vndeclim dieb⁹ de oreb p̄ viā montis seir vsc̄z caedesbarne. Quadragesimo anno vndeclimo mēse primo die mensis locutus est moises ad filios israel oīa q̄ p̄ceperat illi dñs vt diceret eis: postq̄ pcussit seon regem ammoreoꝝ: qui habitavit in esebon. et og regē basan qui mansit in aseroth & in edrai trans iordanem in terra moab. Cepitq̄ moises explanare legem et dicere. Dñs deus nē locutus est ad nos in oreb dices. Sufficit vobis q̄ in hoc mōte mansistis. Reuertimini & venite ad montē ammoreoꝝ et ad cetera que ei p̄ima sunt campestria atq̄ montana & humiliora loca contra meridiē et iuxta litus maris: terram chananeorū et libani vsc̄z ad flumen magnū eufraten. Et inquit tradidi vobis. Ingrediāmini & possidete eam: super quā iurauit dominus patr̄ib⁹ vestris abraā isaac & iacob varet illam eis & semini eoy post eos. Dixitq̄ vobis illo in tpe. Nō possū solus sustinere vos: q̄ dñs deus vester multiplicauit vos & estis hodie sicut stelle celi plurimi. Dñs deus patrū vestrorū addat ad hunc numerū multa milia. et benedicat vobis sicut locutus est. Non valeo solus negocia vīa sustinere & pondus & iurgia. Date ex vobis viros sapientes & gnaros: quorum conuersatio sit probata in tribub⁹ vestris: vt ponam eos vobis principes. Tunc respondissis mihi. Bona res est quā vis facere. Tuliq̄ de tribub⁹ vestris viros sapientes et nobiles. et p̄stitui eos principes tribunos et centuriones et quinquagenarios et decanos qui docerent vos singula. p̄cepiq̄ eis dicens. Audite illos et quod iustum est iudicate. Siue ciuis sit ille siue peregrinus: nulla erit distantia psonarum. Ita parū audietis ut magnū: i iiii

nec accipietis cuiusq; psonā: qz dei iudi-
cū est. Q si difficile robis vīsum aliqd
fuerit: referte ad me & ego audiā. Prece-
pīz eis oīa q facere deberetis. Profecti
aut de oreb transiūmus p heremū terri-
bile & maximā solitudinē quā vidistis p
vīā mōtis ammorrei: sicut pcepit dñs
deus n̄ nobis. Lūq; venissimus in ca-
desbarne: dixi robis. Glenīs ad mon-
tē ammorrei quē dñs deus vī daturus
est robis. Clide terrā quā dñs de' tuus
dabit tibi. Ascēde & posside eā sic locutus
est dñs deus n̄ pribi tuis. Nolite timere
nec quicq; paucas. Et accessissis ad me
oēs atq; dixistis. Mictamus viros q cō-
sideret terrā & renūciēt p qd iter debet
mus ascendere. & ad qs pgere ciuitates.
Lūq; mihi sermo placuisse miserob
duodecim viros singlos de tribub; suis.
qui cū prexissent & ascēdissent i mōtana
venierūt vīq; ad vallē horri: et p̄siderata
terra sumētes de fructib; ei: vt p̄sideret
vbertatē attulerūt ad nos atq; dixerunt
Bona est terra quā dñs de' n̄ daturus
est nobis. Et noluitis ascēdere h̄ incres-
duli ad sermonē dei n̄i murmuratis in
tabernaculis vīis atq; dixistis. Odit nos
dñs: & idcirco edurit nos de terra egypci
vt traderet nos in manu ammorrei atq;
deleret. Quo ascendem?: Hūc terrue-
rūt cor n̄m dicētes. Maria multitudo
est: & nobis statura peerior. Urbes mas-
gne & ad celū vīq; munite. Filios enachī
vidim? ibi. Et dixi robis. nolite metue-
re nec timeat eos. Dñs de' q ductor est
n̄e, p rob ipē pugnabit. sicut fecit in egypto
cūctis vidētib; & in solitudine ipī vi-
distis. Portauit te dñs de' tuus vt solet
hō gestare puulū filiū suum in oī via p
quā ambulastis donec veniret ad locū
istū. Et nec sic quidē credidist dño deo
vīo q pcessit vos in via. & metatus est lo-
cū in q tētoria figere deberet: nocte ostē
dēs robis iter p ignē & die p colūmaz nu-
bis. Lūq; audisset vocē sermonū vīor
iratus iurauit & ait. Nō videbit quispiā
de hōb generatōis huius pessime terrā
bonā quā sub iuramēto pollicitus sum

pribi vestris p̄ter caleph filiū iephone.
Ipe enī videvit eā. & ipi dalo terrā quā
calcanuit & filiū eius: qz secutus est dñm
Hec mirāda indignatio in p̄līm: cū mi-
hi quoq; iratus deus p̄ter vos dixerit.
Nec tu ingredier; illuc. Sz iōsue filiū nun
minister tunc ipē intrabit p te. Hūc ex
hortare & roborare & ipē sorte terrā diuides
israeli. Paruuli vīi de qbs dixistis q ca-
ptiu ducerent. & filiū q hodie boni ac ma-
li ignorāt distantiā ipi ingredient. & ipis
dalo terrā & possidebūt eā: vos aut reuer-
timini & abite in solitudinē p vīā maris
rubri. Et respondisisti mihi. Deccaūm?
dño. Ascēdemus & pugnabimus: sicut p
cepit dñs deus n̄e. Lūq; instructi armis
pgeretis in montē ait mihi dñs. Dic ad
eos. Nolite ascēdere neq; pugnetis. Nō
enī sum robiscū ne cadatis corā inimi-
cis vīis. Locutus sum & nō audistis. sed
aduersantes impio dñi. & tumētes sup-
bia ascēdisisti in montē. Itaq; egressus
ammorreus q habitabat in montib; et
obuiā veniēs psecutus est eos sicut so-
lent apes psequi. & cecidit de seir vīq; hor-
ma. Lūq; reuersi ploraretis coram dño
nō audiuit vos. nec voci vīe voluit acqui-
escere. Sedist ergo in cadesbarne mul-
to tempore.

II

Profecti inde venimus in soli-
tudinē q ducit ad mare rubruz
sicut mihi dixerat dñs: et circū
iuimus montez seir longo tpc. Dintq;
dñs ad me. Sufficit robis circūire mō-
tem istū ice ptra aquilonē & pplo precipe
dicēs. Transibitis p terminos fratrum
restroy filioz esau qui habitat in seir: et
timebūt vos. Clidete ergo diligēter ne
moueamini ptra eos. Neq; enī dalo vo-
bis de terra eoz quantū p vnius pedis
calcare vestigium. qz in possessionē esau de-
di montē seir. Cibos emetis ab eis pecu-
nia & comedetis: aquā emptā haurietis
et bibetis. Dñs deus tuus benedixit tibi
in omni ope manū tuā. Nolite iter tu-
um. quō transieris solitudinē hanc ma-
gram p quadraginta annos. habitans
tecum dñs deus tuus & nibil tibi defuit

Deutonomium

Lunc trasfissemus fratres nōs filios
eū qui habitabāt in seī p̄ viā campe-
strem de hech et de a siongaber venimus
ad iter qđ ducit in desertū moab. Dicit
qđ dñs ad me. Nō pugnes cōtra moabi-
tas: nec in eas aduersus eos pliūz. Non
enī dalo tibi quicqđ de terra eoz: qđ filijs
loch tradidi eā in possessionē. Emiss pri-
mi fuerunt habitatores eius p̄ plus ma-
gius et validus et tā excelsus ut de ena-
chim surpe quasi gigantes crederent et
essent filez filior̄ enachim. Deniq; mo-
abite appellat eos emim. In seī aut p̄
us habitauerūt horrei: qđ expulsis atqđ
deletis habitauerūt filijs esau sic fecit isti
in terra possessionis sue quā dedit illi do-
minus. Surgētes ḡ vt trāsirem̄ torrē
tē qareth: venim̄ ad eū. Tps aut q̄ am-
bulauimus de cadesbarne vsc̄ ad trāsi-
tū qareth triginta et octo annoz fuit: do-
nec p̄sumeref ois p̄gregatio hoīm bellati-
or de castris sicut iurauerat dñs: cuius
manus fuit aduersus eos ut interirent
de castroz medio. Post̄ autē vniuersi
cederūt pugnatores locut̄ est dñs ad
me dices. Tu transfibis hodie terminos
moab vrbē noīe ar. et accedēs in vicinia
filior̄ ammō caue ne pugnes ē eos nec
mouearis ad preliū. Nō enī dalo tibi de
terra filior̄ ammō: qđ filijs loch dedi eaz
in possessionē. Terra gigantū reputata
est. et in ip̄a olim hitauerūt gigātes. qđ
ammonite vocāt q̄omim. ppls magn? et
mult? et p̄cere lōgitudis: sicut enachim
qđ delevit dñs a facie eoz: et feci illos hita-
re p̄ eis sic fecerat filijs esau q̄ hitant in
seī telēs horreos: et terrā eoz illis tradēs
quā possidēt vsc̄ in p̄ns. Eueos qđ q̄ ha-
bitabāt in aserim vsc̄ gaçā capadoces
expulerūt qui egressi de capadocia tele-
uerūt eos: et habitauerūt p̄ illis. Sur-
gite transite torrentē arnon. Ecce tradi-
di i manu tua seon regē eselon ammor-
reoz et terrā ei? incipe possidere. et omittē
aduersus eū preliū. Hodie incipiā mit-
tere terrorē atqđ formidinē tnā in popu-
los q̄ habitāt sub oī celo ut audito noīe
tuo pauēat et in more p̄turiētū p̄tremi-

scant: et dolore teneātur. Si ergo nun-
cios de solitudine cademoth ad seon re-
gem eselon vobis pacificē dices. Trāfib-
mus p̄ terrā tuā publica gradiemur via
Nō declinabim̄ negq ad dexterā negq ad
sinistrā. alimēta p̄cio vēde nob̄ vt vescā-
mur aquā pecunia tribue: et sic bibemus
Tām̄ est vt nobis p̄cedas trāsitū: sic fece
rūt filijs esau q̄ hitant in seī. et moabite q̄
moran̄ in ar: donec veniam̄ ad iordanē
et crāseam̄ ad terrā quā dñs te? n̄ da-
turus est nob̄. Molutq; seon rex eselon
dare nobis trāsitū: qđ indurauerat dñs
deus tuus sp̄m̄ ei?, et obfirmauerat cor
illi? ita vt tradere in manus tuas sicut
nūc vides. Dicitq; dñs ad me. Ecce ce-
pi tibi tradere seon et terrā ei?: incipe possi-
cidere eā. Egressusq; est seon obuiā no-
bis cū oī p̄plo suo ad pliū in iasa. et tradi-
dit eū dñs te? n̄ nobis: pcussumusq; eū
cū filijs suis et oī p̄plo suo: cūctasq; vrbes
in tpe illo cepimus interfect̄ hitatorib⁹
ear̄ viris ac mulierib⁹ et puulis. Nō reli-
quimus in eis quicqđ absq; iumentis q̄
in p̄te venere p̄dantū. et spolijs vrbiv⁹
qđ cepim̄ ab aroer q̄ est sup̄ ripā torrentis
arnon oppido. qđ in valle sitū est v̄s-
q; galaad. Nō fuit vicus et ciuitas q̄ no-
stras effugeret man⁹. Q̄ est tradidit dñs
deus n̄ nobis absq; terra filior̄ ammon
ad quā nō accessimus et cūctis que adia-
cent torrenti ielw et v̄ribib⁹ montanis:
vniuersisq; locis a quibus nos phibuit
dñs deus noster.

III

Taq; cōuerſi ascēdim̄ p̄ iter ba-
san. Egressusq; est og rex basan
in occursum nob̄ cū p̄plo suo ad
bellandum in edrai. Dicitq; dñs ad me:
Ne timeas eū qđ in manu tua traditus
est cū oī p̄plo ac terra sua. faciesq; sic feci
sū seō regi ammōreoz q̄ hitant in esebō
Tradid: et qđ dñs te? n̄ i manib⁹ nūs etiā
og regē basan et vniuersū p̄plm̄ ei?: pcus-
sumusq; eos vsc̄ ad intermitōez. vāstan-
tes cūctas ciuitates illius vno tpe. Nō
fuit oppidū qđ nos effugeret. Seragin-
ta vrbes et omnē regionez argob regni
og in basan. Lūcte vrbes erant munite

muris altissimis: portisq; et rectib; absq; oppidis innumeris q; nō habebat muros et teleuiimus eos sicut feceramus seon regi eselon. dispendentes oēm ciuitatē vis roleg ac mulieres et puulos: iumenta aut et Ipolia urbū diripiū. Tulumusq; illo in tpe terrā de manu duorū regū amore orū q; erāt trās iordanē a torrete arnon vīc ad montē hērnō quē fidoniū saron vocat: et amorei sanit. oēs ciuitates q; si te sunt in planicie et vniuersam terrā galAAD et balan vīc ad selcha et edrai ciuitates regni og in balan. Solus quippe og rex balan restiterat de stirpe gigantū. Et monstratus lectus ei ferreus q; est in rā bath filioz amō: nouē cubitos hñs lōgi tudis et q; tuor latitudis ad mēsurā cubiti viril' man? Terrāq; possedim? tpe illo ab aroer q; est sup ripā torrēt; arnō vīc ad mediā p̄ē mōtis galaad et ciuitates illius dedi ruben et gad. Reliquā aut p̄tē galaad et oēm balan regni og. tradidi medie tribui manasse oēm regionē ar gob. Cūctaq; balan vocabat terra gigantū. Jair filius manasse possedit oēm regionē argob vīc ad terminos gessuri et machati. Vlocavitq; ex noīe suo balan aucthiair. i. villas iair vīc in p̄ntem diē OJachir q; dedi galaad: et tribub; ruben et gad dedi de terra galaad vīc ad torrētem arnoni mediū torrētis et phiniū vīc ad torrentē getoc q; est terminus filioz ammon. et planitiē solitudinis atq; iordanem: et terminos cenereth vīc ad mare deserti qd est salissimum ad radicē mōtis phasga p̄tra orientē. Precepīq; robis in tpe illo dicens. Dñs deus vt dat robis terrā hāc in hereditatē. expediti p̄cedite frēs v̄tos filios israel omnes viri robusti absq; vroxib; et puulls atq; iumentis. No vi enī q; plura habeatis pecora et in v̄rib; bus remanere debebūt q; tradidi robis donec requiē tribuat dñs fratrib; v̄ris sicut robis tribuit. et possideant ipi etiā terrā quā daturus est eis trans iordanē tūc revertet v̄nusquisq; in possessionem suā quā dedi robis. Jolue q; in tpe illo p̄cepi dicēs. Oculi cui viderūt que fecit

dñs deus noster dyobi his regib; sic faciet oīb; regnis ad q; transiturus es. Ne timeas eos. Dñs enī deus v̄t pugnabit p̄ robis. Precatusq; sum dñm in tpe illo dices. Dñe deus tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinē tuā manūq; fortissimā. Nec enī est aliis de vel in celo vel i terra q; possit facere opa tua et p̄parari fortitudini tue. Transibo igitur et videbo terrā hāc optimā trans iordanē et montē istum egregiū et libanū. Ita, tūc est dñs mihi ppter vos nec exaudiuit me sed dixit mihi. Sufficit tibi: ne quaq; ultra loq;ris de hac re ad me. Ascē de cacumen phasge: et oculos tuos circumfer ad occidentē et ad aquilonē austriq; et orientē et aspice. Nec enī transibis iordanē istum. Precipe iōsue et corrobora eum atq; cōforta quia ip̄e precedet populum istum et dividet eis terraz quā vīsurus es. Mansimusq; in valle cōtra phanum phogor.

III

Nunc israel audi p̄cepta et iudicia q; ego doceo te ut facies ea viuas: et ingrediēs possideas terrā quā dñs deus patrū v̄toz datur? est robis. Nō addetis ad verbū qd robis loquor nec auferet; ex eo. Custodite mandata dñi dei v̄t q; ego p̄cipio robis. Oculi vestri viderūt oīa que fecit dñs contra belp̄ego: quo cōtruerit omnes cultores eius de medio vestri. Elos autez qui adheretis domio deo vestro: vivitis vniuersi vīc in p̄ntem diem. Scitis q; dcuerim vos precepta atq; iusticias. sicut mandauit mihi dñs deus meus: sic faciatis ea in terra quā possessuri estis. et obseruabitis et implebitis opere. Hec est enim vestra sapientia et intellectus corā populis: ut audientes vniuersi p̄cepta h̄c dicant. Enī populus sapiēs et intelligens: gens magna. Nec est alia natio tā grandis que habeat deos appropinquantes sibi: sicut deus noster adest cunctis obsecrationibus nostris. Que enim est alia gens sic inclita ut habeat ceremonias iustaq; iudicia. et vniuersam legem quam ego proponam hodie ante oculos

Deuteronomium

vestros: Custodi igit̄ temetipm et aīam tuā sollicite. Ne obliuiscaris verb̄ q̄ vi derūt oculi tui: et ne excidāt de corde tuo cūctis dieb̄ vite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos: die q̄ stetisti corā dñō deo tuo in oreb̄ qñ dñs locutus est mihi dices. Congrega ad me pp̄lm ut audiāt sermones meos: et discant timere me oī tpe q̄ viuūt in terra: doceatq; filios suos Ec accessistis ad radices mōtes q̄ ardes bat vscq; ad celū: erātq; in eo tenebre et nubes et caligo. Locutusq; est dñs ad vos de medio ignis. Glocē verb̄ eius audistis: et formam penitus nō vidistis. Et ostēdit vobis pactū suū qđ p̄cepit vt faceretis. et dece verba q̄ scripsit in duab̄ tabulis lapideis. M̄hiq; mandauit in illo tpe vt docerē vos ceremonias et iudicia q̄ facere debetis in terra quā possessi furi estis. Custodite igit̄ sollicite aīas yr̄as. Nō vidistis aliquā similitudinem in die qua locutus est vobis dñs in oreb̄ de medio ignis. Ne forte decepti faciatis vobis sculprā similitudinē. aut imaginē massculi vel seie similitudinē oīm iumentor̄ q̄ sunt sup terrā vel aīu sub celo volantium. atq; reptiliū q̄ mouent in terra: si ue pisciū q̄ sub terra morātur in aquis: ne forte eleuatis oculis ad celuz videas solē et lunā et oīa astra celi et errore deceper̄t adores ea et colas q̄ creauit dñs deus tuus in ministeriū cūctis gentib̄ q̄ sub celo sunt. Elos aut̄ tulit dñs et eduxit de fornace ferrea egypti vt h̄bet pp̄lm hereditarium sicut est in p̄nti die. Itatusq; est dñs p̄tra me p̄pter sermones v̄tos et iurauit vt nō trāsferre iordanē nec ingredierer terrā optimā quā datur? est vobis. Ecce moriar in hac humo: nō trāsferbo iordanē: vos trāsfibitis et possidebitis terraz egregiā. Cae ne qñ obliuiscaris pacti dñi dei tui qđ p̄cepit tecū: et facias tibi sculprā similitudinē eorū q̄ fieri dñs p̄hibuit. Quia dñs deus tuus ignis cōsumens est: deus emulator. Si genueris filios ac nepotes et morati fueritis in terra: deceptiq; feceritis vobis aliquā similitudinē patrantes malū corā dñō deo

v̄to vt eī ad iracundia puocetis. testes inuoco hodie celū et terrā. cito p̄rituros vos esse de tra. quā trāsito iordanē possestori estis. Nō habitatis in eo lōgo tpe h̄ telebit v̄o a dñs atq; disp̄get in oēs ḡtes: et remanebitis pauci in natōnib̄ ad q̄s vos ducitur? est dñs. Ibiq; seruietis dñs q̄ vōm manu fabricati sunt ligno et lapidi q̄ nō videt nec audiūt nec comedunt nec odorant. Lūc̄ q̄sieris ibi dñm deū tuū inuenies eū: si in toto corde q̄n eris et tota tribulatōne aīe tue postq; te inuenierit oīa q̄ pdicta sunt. Novissimo aut̄ tpe reuertes ad dñm deū tuū et aī dies vocē ei?: qz de? misericors dñs deus tuus est. Nō dimittet te nec oīno telesbit: neq; obliuiscer̄t pactū in q̄ iurauit p̄tibus tuis. Interroga de dieb̄ antiq; q̄ fuerūt aī te ex die q̄ creauit dñs deus hominē sup terrā a summō celi vscq; ad summū ei?. si sc̄a est aliq; huiuscemodi res. aut vñq; cognitū est vt audiret pp̄ls vos cē dñi dei loq̄ntis de medio ignis sic tu audisti et vidisti: si fecit deus vt ingredies retur et tolleret sibi gente de medio natōnū p̄ tentatōes signa atq; portēta. per pugnā et robustam manū extenūq; brachiū et horribiles visiones. iuxta oīa q̄ fecit p̄ nobis dñs deus nē in egypto vidēs tibi oculis tuis vt scires qm̄ dñs ip̄e est deus. et nō est alius p̄ter vñū. De celo te fecit audire vocē suām vt doceret te. et in terra oīdit tibi ignē suū maximū. et audiisti verba illius de medio ignis qz dilesit p̄tes tuos. et elegit semē eorū post eos Edunis te p̄cedens in virtute sua magna et egypto vt deleret natōes marias et sortiores te in introitu tuo. et introduceret te: daretq; tibi terrā eaz̄ in possessione sicut cernis in p̄nti die. Scito ergo hodie et cogitato in corde tuo q̄ dñs ip̄e est te? in celo sursum et in terra deorsum et nō sit alius. Custodi p̄cepta eius atq; mandata que ego p̄cipio tibi vt bene sit tibi et filiis tuis post te. et permaneas multo tpe sup terrā quā dñs deus tuus das turus est tibi. Lūc̄ sepauit moïses tres ciuitates trans iordanē ad orientalem

plagā ut p̄fugiat ad eas qui occiderit no
lens, p̄mū suū: nec fuerit sibi inimicus
ante vñū et alterū dīe, et ad h̄az aliquā
vrbīū possit euadere: t̄d̄or in solitudine
q̄ sita est in terra campes̄tri t̄ tribu ru
ben et ramoth in galaad que est in tribu
gad, et golam in basan q̄ est in tribu ma
nasse. Ista est lex quā p̄posuit moïses co
ram filiis isrl' t̄ hec testimonia t̄ cerimo
nie atq; iudicia q̄ locutus est ad filios is
rael qn̄ egressi sunt de egipto tr̄s iorda
niem in valle cōtra phanū phogor in ter
ra seon regis ammorrei q̄ hitauit in ese
bon quē percussit moïses. Filii q̄ israel
egrehi ex egipto possederunt terrā eius. t̄
terrā og reg; basan duorū regū ammor
reorū q̄ erāt tr̄s iordanē ad solis ortū ab
aroer q̄ sita est sup ripā torrentis arnon
v̄lq; ad montē sanir q̄ est t̄ hermon oēm
planicie trans iordanē ad orientalē pla
gam v̄lq; ad mare solitudinis. et v̄lq; ad
radices montis phasga.

V

Ocauitq; moïses oēm israelē et
v̄ dixit ad eū. Audi isrl' ceremoni
as atq; iudicia q̄ ego loqr̄ in au
rib; v̄ris hodie. Discite ea t̄ ope p̄plete.
Dñs deus n̄ pepigit nobiscuz fedus in
oreb. Nō cū p̄rib; n̄is iniqt; pactū s̄z no
biscuz: q̄ in p̄ntiaz sumus t̄ viuimus. Fa
cie ad faciē locutus est nobis in mōte de
medio ignis. Ego sequester et medius
fui inter deū t̄ vos in tpe illorū: vt annun
ciarē vobis verba eius. Timuistis enim
ignem t̄ nō ascendistis in montē. Et ait
Ego dñs deus tuus q̄ eduxi te de terra
egypti de domo seruitutis. Nō habebis
deos alienos in p̄spcū meo. Nō facies ti
bi sculptile nec sc̄litudinē oīm q̄ in celo
sunt desup, et q̄ in terra deorsuz. t̄ q̄ ver
santur in aq̄s sub terra. Nō adorabis ea
t̄ nō coles. Ego enī sum dñs deus tuus
de emulatoz reddēs iniqtatē p̄mī sup
filios in terciā t̄ quartā generatōz his q̄
oderūt me: t̄ facies m̄iam in multa mis
lia diligētib; me t̄ custodientib; p̄cepta
mea Nō v̄surpabis nomē dei tui frustra
q̄ nō erit impunit̄ q̄ sup re vana nomē
eius affumperit. Obserua die sabbati

vt sc̄fices enī sicut p̄cepit tibi dñs deus
tuus. H̄ec dieb; opaberis: et facies oia
opa tua. Septim⁹ dies sabbati est. i. re
quies dñi dei tui. Nō facies in eo quicq̄
opis tu t̄ fili⁹ tuus t̄ filia. seru⁹ t̄ ancilla
bos t̄ asin⁹ t̄ oē iumentū tuū. t̄ pegrin⁹
q̄ est intra portas tuas vt req̄escat fū: et
ancilla tua sic t̄ tu. Memēto q̄ t̄ ip̄e ser
vier; i egypto t̄ eduxerit te inde dñs de
tuus i manu forti t̄ brachio extēto. Id
circo p̄cepit tibi vt obseruares diē lab
bati. Honora p̄rēz tuū t̄ mēz sicut p̄ces
pit tibi dñs de tuus: vt lōgo viuas tpe
t̄ bñ sit tibi i terra quā dñs de tuus da
turus est tibi. Nō occides: nec mechabe
ris: surtūq; nō facies: nec loqr̄s p̄tra p̄
ximū tuū falsum testimoniu. Nō p̄cupi
sc̄s rē p̄ximi tui: nō domū: nō agruz. nō
seruū. nō ancillā. nō louē. nō asinum et
vniuersa q̄ illi⁹ sunt. H̄ec v̄ba locutus
est dñs ad oēz multitudinē v̄taz i mōte
de medio ignis t̄ nub t̄ caligis voce ma
gna. nihil addēs ampli⁹: et scripsit ea in
duab; tabulis lapideis q̄s tradidit mihi.
T̄los aut̄ posiq; audistis vocē de medio
tenebrāz t̄ montē ardere vidistis. accesi
sistis ad me oēs p̄ncipes tribuū t̄ maio
res natu atq; dixistis. Ecce oīdit nobis
dñs deus n̄ maiestatē t̄ magnitudinez
suā. Glocē enī eius audiūm⁹ de medio
ignis t̄ pbauimus hodie q̄ loquēte deo
cū hoīe vixerit homo. Cur ḡ moriemur
t̄ deuorabit nos ignis hic maximus. Si
enī audierimus v̄lra vocem dñi dei n̄i
moriemur. Quid est oīs caro vt audiat
vocē dei viuēns qui de medio ignis loq̄
tur sicut nos audīum⁹ t̄ possit viuere?
Tu magis accede t̄ audi cūcta q̄ dixerit
dñs deus n̄ tibi. loqr̄s: ad nos. et nos
audīetes faciemus ea. Nō cū audisse
dñs: ait ad me. Audiū vocē v̄lroz lpp̄l
huius q̄ locuti sunt tibi. Bene oia sunt
locuti. Quis det talem eos habere men
tem vt timeant me t̄ custodiāt vniuersa
mandata mea in omī tpe: vt bene sit eis
et filiis eorum in sempiternum. Glade
ergo t̄ dic eis. Reuertimini in tentoria
vētra. Tu vero hic sita mecum. et loquar

tibi oia mādata mea et ceremonias atq
iudicia q̄ doceb̄is eos vt faciēt ea in ter
ra quā dālō illis in possessionē. Custodi
te igit̄ et facite q̄ p̄cepit dñs deus rob̄is.
Nō declinabit̄s neq; ad dexterā neq; ad
sinistrā: sed p̄ viā quā precepit dñs deus
vester ambulabit̄s vt viuatis et bene sit
rob̄is. et procelentur dies vestri in terra
possessionis vestre.

VI

Ec sunt p̄cepta et ceremonias atq
iudicia q̄ mādauit dñs deus vt
vt dōcerem vos: vt facietis ea in
terra ad quā trāsgredimini possidendaz:
vt cumeas dñm tēū tuū. et custodias oia
mādata et p̄cepta eius que ego p̄cipio tib
i et filiis ac nepotib; tuis cūctis dieb;
vite tue vt plongenf dies tui. Audi ista
et obserua vt facias q̄ p̄cepit tibi dñs
et bene sit tibi. et multipliceris amplius:
sicut pollicitus est dñs deus patrū tuor
tibi terrā lacte et melle manantē. Audi is
rael. Dñs deus v̄ deus v̄nus est. Dili
ges dñm tēū tuū ex toto corde tuo. et ex
tota anima tua. et ex tota fortitudine tua.
Eruntq; v̄ba hec q̄ ego p̄cipio tibi hodie
in corde tuo: et narrabis ea filiis tuis et
meditaberis sedes in domo tua. et ambu
lās in itinere dormiēs atq; p̄surgēs et li
gab̄is ea q̄si signū in manu tua. eruntq;
et mouebunf inter ocl̄os tuos: scribesq;
ea in limine et ostijs dom^m tue. Cunq; in
troducerit te dñs deus tuus in terraz: p
qua iuravit patrīb; tuis abraā isaac et ias
cob. et dederit tibi ciuitates magnas et
optimas quas nō edificasti. domos ple
nas multarū opū quas nō extruxisti. ci
sternas quas nō fodisti. vineta et oliue
ta q̄ nō plantasti et comederas et saturas
tus fueris. caue diligenter ne obliuiscas
ris dñi dei tui qui eduxit te de terra egypti
pti de domo seruitutis. Dñm tēū tuū ti
mebis: et illi soli seruies. ac p̄ nomē illi
jurabis. Nō ibitis post deos alienos cū
etiarū gentiū que in circumitu v̄ro sunt
qm̄ deus emulat̄ dñs deus tuus in me
dio tui. ne q̄i irascatur furor dñi dei tui
contra te: et auferat te de superficie terre
Nō centabis dñm tēū tuū: sicut tetasti

in loco temptationis. Custodi p̄cepta dñi
dei tui ac testimonia et ceremonias q̄s p̄
cepit tibi. et fac quod placitū est et lumen
in p̄spectu dñi vt bene sit tibi. et ingress
sus possideas terrā optimā de qua iuras
uit dñs patrīb; tuis. vt teleret oēs ini
micos tuos coram te: sicut locutus est.
Cum interrogauerit te filius tuus cras
dices: quid sibi volūt testimonia hec et ce
rimonie atq; iudicia q̄ p̄cepit dñs deus
nē nobis: dices ei. Serui eramus pha
raonis in egypto et eduxit nos dñs de
egypto in manu forti: fecitq; signa atq;
p̄digia magna. et pessima in egypto p̄tra
pharaonē et omne domū illius in p̄specū
nō. et eduxit nos inde vt introductis da
ret terrā super qua iurauit patrīb; nēis.
Precepitq; nobis dñs vt faciamus oia
legitima hec et cumeamus dñm tēū nēm
vt bene sit nobis cunctis dieb; vite n̄e
sicut est hodie. Eritq; nostri misericors.
si custodierimus et fecerimus oia prece
pta eius coram domino deo nostro sicut
mandauit nobis.

VII

Em vero introduxit te dñs
deus tuus in terrā quā possessus
rus ingredieris. et deleuerit gē
tes multas corā te. et heū et gergecēū et
ammorreū et chananeū et pherecēū et
eueū et iebuseū. septē gentes multo ma
ioris numeri q̄ tu es et robustiores te.
tradideritq; eas dñs deus tuus tibi. per
cuties eas v̄sq; ad internitionē. Nō ini
bis cum eis fedus. nec misereberis eaz.
neq; sociabis cū eis iugia. Filia tuā nō
dabis filio eius nec filia illius accipies
filio tuo: q̄ seducet filiū tuū ne sequat
me et vt magis serviet dijs alienis. Ira
scētq; furor dñi et delebit te cito. Quin
potius hec facietis eis: Aras eoz subuer
tite et p̄fringite statuas lucosq; succidite
et sculpetilia p̄burite. q̄ pp̄ls scis es dño
deo tuo. Te elegit dñs deus tuus vt sis
ei pp̄ls peculiaris de cūctis pp̄lis q̄ sunt
sup terrā. Nō q̄ cūctas gētes numero
vincebas: rob̄is iūctus est dñs et elegic
ros. cū oib; sitis pp̄lis pauciores: s; q̄ dī
lexit ros dñs. et custodiuit iuramētuz qđ

juravit patribus vobis. Eduxitque vos in
manu forti et redemit de domo ieruitus
tis de manu pharaonis regis egypti. et
scies quod dominus deus tuus ipse est deus for-
tis et fidelis: cultus noster pactum et misericor-
dia diligentibus te. et his qui custodiunt pre-
cepta eius in mille generaciones. et reddes
odietibus se statim: ita ut dispicias eos et vici-
tra non differat: primum eis resiliuens quod
merentur. Custodiasque precepta et ceremonias
atque iudicia quae ego mandabo tibi hodie ut
facias. Si postquam audieris hec iudicia cu-
stodieris ea et feceris. custodiet et dominus de-
us tuus pactum tibi et misericordiam quam iura-
uit priore tuo et diligit te ac multiplicabit:
benedicetque fructui ventris tui et fru-
ctui terre tue frumento tuo atque vnde
miae. oleo et armatis. gregibus oviu tuarum
super terram. per quia iuravit priore tuo ut da-
ret eam tibi. Benedictus eris inter oves po-
pulos. Non erit apud te sterilis utriusque
sexus: tam in hominibusque in gregibus tuis. Au-
seret dominus a te oem languorem et infirmita-
tes egypti pessimas quae nouisti non infe-
ret tibi sed cunctis hostibus tuis. Deuora-
bis oves populos quae dominus deus tuus daturus
est tibi. Non poteris eis oculum tuum nec serui-
es dominum eorum ne sint in ruinam tui. Si dire-
ris in corde tuo. plures sunt gentes iste
que ego. quod potero detere eas: noli metu-
ere id recordare quod fecerit dominus deus tuus
pharaonem et cunctis egyptiis plagas mari-
mas quae viderunt oculi tui. et signa atque por-
tentia manusque robustas. et extenuatae brachi-
um: ut educeret te dominus deus tuus. Sicfa-
ciet cuncti populi quae metueris. Insuper et scra-
brones mittet dominus deus tuus in eos donec
deleat oves atque dispicias qui te fuger-
int et latere non poterint. Non timebis
eos: quod dominus deus tuus in medio tui est.
deus magnus et terribilis. Ipse presumet
natiotes has in aspectu tuo paullatum atque
propterea. Non poteris eas dettere pater: ne
forte multiplicetur contra te bestie terre.
Dabitque eos dominus deus tuus in aspectu
tuo et interficiet illos donec penitus des-
leinatur. Tradetque reges eorum in manus tu-
as. et disperdes noia eorum sub celo. Nullus

poterit resistere tibi: donec conteres eos
Sculptilia eorum igne cobures. Non conti-
nues argentum et aurum de quibus sciam sunt:
neque altumes ex eis tibi quicunque ne offen-
das. propterea quia aluminatio est domini dei
tui. nec inferes quippiam ex idolo in domum
tuam: ne fias anathema sicut et illud est.
Quasi spurciata detectaberis et velut in
quinamentum ac sorde aluminatio habebis: quia anathema est.

VIII

Omne mandatum quod ego precipio
tibi hodie caue diligenter ut fas-
cias. ut possitis vivere et multi-
plicemini: aggressisque possideatis terras per
qua iuravit dominus patribus vobis. Et recorda-
beris cuncti itineris per quod adduxit te do-
minus deus tuus quadraginta annis per
desertum ut affligeret te atque tentaret: et
nota fieret que in tuo anno persabatur.
Vtrum custodires mandata illius an non.
Affligit te penuria: et dedit tibi cibum mas-
sa quod ignorabas tu et pres tui ut ostensi-
deret tibi quod non in solo pane vivit homo
sed in omnibus verbis quod egreditur de ore domini
Testimentum tuum quo opiebaris nequa-
que retusitate defecit: et pes tuus non est sub-
tritus. Enim quadragesimus annus est ut
recogites in corde tuo: quod sicut erudit filii
suum habent: sic dominus deus tuus erudit te
ut custodias mandata domini dei tui. et
ambules in vijs eius et timeas eum. dominus
enim deus tuus introducit te in terram
bonam: terram riuorum aquarumque et fontium in
cuius capis et montibus erumpunt fluvios
rū abyssi: terram frumenti hordei ac vinearū
in qua ficus et malogranata et oliueta
nascent: terram olei ac mellis. ubi absque
ulla penuria comedes panem tuum. et rerum
omnium abundantia profueris cuius lapides
ferrum sunt. et de montibus eius eris me-
talla fodinatur. ut cum comederas et satias-
tas fueris. benedicas domino deo tuo. per ter-
ram optimam quam dedi tibi. Observa et ca-
ue ne quod obliuiscaris domini dei tui. et
negligas mandata eius atque iudicia et ce-
remonias quae ego precipio tibi hodie. ne
postquam comederas et satias fueris domi-
nos pulcas edificaueris et habitaueris

Deuteronomium

in eis. habueris g̃armenta lūū et ouiũ g̃reges: arg̃eti ⁊ auri cunctarūq; rex copiā eleueret cor tuū. ⁊ nō reminiscar̃ dñi dei cui q̃ eduxit te de tra egypti de domo seruitur: ⁊ ductor tuus fuit in solitudine magna atq; terribili. in q̃ erat serpēs flatu adūrēs ⁊ scorpio ac dipsas ⁊ nulle oīno aq; q̃ eduxit riuos de petra durissima. ⁊ cibauit te māna in solitudine qd̃ nescierūt p̃tes tui. Et postq; afflxit ac p̃bauit. ad extremū misertus es̃t tui ne diceres in corde tuo: fortitudo mea et robur manus mee h̃ec mihi oīa p̃stiterūt h̃z recorder̃ dñi dei tui q̃ ip̃e ṽires tibi prebuerit: vt impleret pactū suū sup̃ q̃ iaurauit p̃ribus tuis sicut p̃ñ indicat dies. Sinaut oblitus dñi dei tui secur⁊ fueris deos alienos. colueris q̃illoſ ⁊ adoraueris ecce nunc p̃dico tibi q̃ oīno dispeas. Sicut g̃etes q̃s deleuit dñs in introitu tuo: ita ⁊ vos p̃bicitis si inobedientes fueritis voc̃ dñi dei vestri.

IX

Eldi israel. Tu tr̃asgredieris hoc die iordanē: vt possideas natōes marias et foriores te ciuitates ingentes et ad celū ṽsq; muratas p̃plm magnū atq; sublimē: filios enachim q̃s ip̃e vidisti et audisti: quid nullus p̃t ex aduerso resistere. Scies g̃ hodie q̃ dñs deus tuus ip̃e. tr̃alibit ante te ignis deuorās atq; p̃sumens: qui cōteret eos. et deleat atq; dispdat aū faciē tuā velociter sicut locut⁊ est tibi. Ne dicas i corde tuo cū deleuerit eos dñs deus tuus in p̃spū tuo: ppter iusticiā meā introduxit me dominus vt terrā hanc possidere. cū ppter impietas suas iste delete sint natōes. Neq; enī ppter iusticias tuas ⁊ equitatē cordis tui ingredieris vt possideas terras eāp. h̃z q̃ uile egerūt impie introeun te te delete sunt. ⁊ vt p̃pleret verbū suū dñs qd̃ sub iuramēto pollicitus est p̃tib⁊ tuis abraā isaac ⁊ iacob. Hato g̃q̃ non ppter iusticias tuas dñs deus tuus tēderit tibi terrā hāc optimā in possessiōnē cū durissime ceruic̃ sis p̃pls. Omenēto ⁊ ne obliuiscar̃ qud̃ ad iracundiā p̃uoqueris dñm deū tuū in solitudine et ex

eo die quo egressus es ex egypto ṽsq; ad locū istū sp̃aduersum dñm contendisti. Nā ⁊ in oreb. puocasti eū. et iratus teles re te voluit q̃n ascendi in montē vt accip̃ perē duas tabulas lapideas pacti qd̃ p̃ pigit robiscū deus. Et p̃seueraui in mōte q̃draginta dieb⁊ ac noctib⁊ panē nō comedēs et aquā nō bibēs. Deditq; mihi dñs duas tabulas lapideas scriptas dīgito dei. et p̃tinentes oīa verba q̃ vobis locutus es̃t in mōte de medio ignis: q̃n contio p̃pli p̃gregata est. Lūq; tr̃asfissent q̃draginta dies ⁊ totidē noctes: dedit mihi dñs duas tabulas lapideas: tabulas federis: dixitq; mihi. Surge ⁊ descende hinc cito: qz p̃pls tuus quem eduxisti de egypto deseruerūt velociter viā quā te monstrasti eis: fecerūtq; sibi conflatile. Rursumq; ait dñs ad me Cerno q̃ p̃pls iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt cōterā eū. et deleā nomē eius de sub celo. et p̃stituā te sup̃ gentē q̃ hac maior ⁊ fortior sit. Lūq; de monte ardēte descendes rem: et duas tabulas federis ṽtraq; tenerem manu vidiſsemq; peccasse vos domino deo vestro: et secisse vobis vituluz p̃flatilez ac deseruisse velociter viā eius quā vobis ostenderat p̃ieci tabulas de manib⁊ meis: p̃fregiq; eas in p̃spectu vestro. Et p̃cidi ante dñm sicut p̃us q̃drāginta dieb⁊ ⁊ noctib⁊: panē nō comedēs et aquā nō bibens. ppter oīa p̃cēa ṽta q̃ gesellis cōtra dñm: et eū ad iracundiaz puocasti. Timui enī indignatōez ⁊ irā illius qua aduersum vos p̃citatus teles re vos voluit. Et exaudiuit me dñs etiā hac vice. Aduersum aarō qz ṽhemēter iratus voluit eū p̃terere: et p̃illo simili ter dep̃catus sum. Neccatū aut̃ ṽestrūz qd̃ feceratis id est vitulū: arrip̃ies igne cōbusſi ⁊ in frusta cōminuens. omnino quoq; in puluerē redigēs: p̃ieci in torre tem qui de monte delcedit. In incendio qz et in tentatōne ⁊ in sepulcria cōcūp̃iecie puocasti dñm. et q̃n misit vos de cadesbarne dicēs. ascēdite ⁊ possidete terrā quā dedi vobis. ⁊ p̃temp̃istis imperiū dñi dei ṽtu ⁊ nō credidistis ei: neq;

vocem eius audire voluistis sed semper
fueritis rebelles a die q̄ nosse vos cepi. Et
iacui corā dñō quadraginta dieb̄ ac no-
ctib̄ quib̄ eū supplicit tēpcabar: ne de-
leret vos vt fuerat cōminatus et orans
dixi. Dñe deus ne dispdas p̄plm tuū et
hereditatē tuā quā redemisti in magni-
tudine tua: q̄s eduxisti de egipto in ma-
nu forti. Recordare seruox tuox abraaz
isaac et iacob. Ne aspicias duriciā p̄pli hu-
ius et impietatē atq̄ p̄cēm ne forte dicat
hitatores terre de q̄ eduxisti nos: non po-
terat dñs introducere eos in terrā quā
pollicitus est eis. et oderat illos: idcirco
eduxit vt interficeret eos in solitudine
q̄ sunt p̄pli tuus et hereditas tua quos
eduxisti in fortitudine tua magna: et in
brachio tuo extento.

X

A tpe illo dixit dñs ad me. Do-
la tibi duas tabulas lapideas si-
cut priores fuerūt et ascēde ad me
in montē. faciesq; arcā ligneā: et scribā in
tabulis verba q̄ fuerūt in his q̄s ante cō-
fregisti: ponesq; eas in arca. Feci igit̄ arcā
de lignis sechim. Cūq; dolassez duas ta-
bulas lapideas instar prior̄. ascendī in
monte hñs eas in manib̄. Scriptisq;
in tabul' iuxta id qđ prius scripserat ver-
ba decē q̄ locutus est dñs ad vos in mo-
te de medio ignis qñ p̄pls aggregatus est
et dedit eas mihi. Reuersusq; de mōte
descendi: et posui tabulas in arcā quā fe-
cerā. q̄ hucusq; ibi sunt sicut mihi prece-
pit dñs. Filij aut̄ israel mouerūt castra
ex beroth filiox iachan in mosera vbi aa-
ron mortuus et sepultus est. p̄ q̄ sacerdo-
cio fūct̄ est eleazar filius ei?. Inde re-
nerunt in galgad de q̄ loco. pfecti: castra
metati sunt in iethabatha in terra aqua-
rū atq; torrétiū. Eo tpe sepaui tribū le-
ui: vt portaret arcā federis dñi. et staret
corā eo in ministerio ac bñdiceret in no-
mine illi? vsc̄ in pñtez diē. Quāobrem
nō habuit leui pñtem necq; possessionē cū
fratrib̄ suis: q̄ ip̄e dñs possessio eius est
sicut pñmisit ei dñs deus tuus. Ego aut̄
steti in mōte sicut prius q̄draginta die-
bus ac noctib̄ exaudiwitq; me dñs etiā

hac vice et te pdere noluit. Dñs itq; mihi
Vlade et p̄cede p̄plm vt ingredias ipso
siveat terrā quā iuraui patrib̄ eorū vt
traderē eis. Et nūc israel quid dñs de?
tuus petit a te: nisi vt timeas dñm deū
tuū et ambules i vijs eius. et diligas eū
ac seruias dñō deo tuo: i toto corde tuo
et in tota aia tua. custodiasq; mandata
dñi et ceremonias ei? q̄s ego hodie preci-
pio tibi vt bene sit tibi: En dñi dei tui
celū est. et celū celi: terra et oia que in ea
sunt. et tñ p̄tib̄ tuis cōglutinal' est dñs
et amauit eos: elegitq; semē eorū post
eos. i. vos de cunctis gentib̄: sicut hodie
comprobaf. Circūcidite igit̄ p̄putiū cor-
dis v̄ti et ceruicē v̄tam ne induretis am-
plius. q̄ dñs deus v̄t ip̄e est deus deorū
et dñs dominantiū. deus magnus et po-
tens et terribilis q̄ personā nō accipit nec
munera. Facit iudiciū pupillo et vidue
amat pegrinū: et dat ei v̄ictū atq; vesti-
tum. Et vos ḡ amate pegrinos. q̄ et ip̄i
fueritis aduenē in terra egypti. Dñm de-
um tuū timebis et ei soli servies. Ipsi ad
herebis: iurabisq; in noīe illius. Ipse est
laus tua et deus tuus q̄ fecit tibi hec ma-
gnalia et terribilia q̄ viderūt ocli tui. In
septuaginta aīab̄ descenderūt p̄res tui
in egyptū. et ecce nūc multiplicauit te-
dñs deus tuus sicut astra celi.

XI
Ma itaq; dñm deū tuū: et obser-
ua p̄cepta ei? et ceremonias. ius-
dicia atq; mādata oī tpe. Cogno-
scite hodie q̄ ignorat̄ filij v̄ti qui nō vide-
rūt disciplinā dñi dei v̄ti magnalia eius
et robustā manū. extentūq; brachiū si-
gna et opa q̄ fecit in medio egypti phara-
oni regi et vniuersē terre eius. oīq; exer-
citui egyptior̄ et eq̄s ac currib̄ quoq; opue-
rint eos aq̄ maris rubri: cū vos p̄seque-
renf: et deleuerit eos dñs v̄s. p̄ in pñtem
diē: vobisq; q̄ fecerit in solitudine donec
veniretis ad hñc locū. et dathān et abirō
filii eliah qui fuit filius ruben quos ap-
to ore suo terra absorbuit cū domibus et
tabernaculis et vniuersa substantia eoz
quam habebant in medio israel. Oculi
vestri viderunt omnia opera dñi magna-

Deutonomium

que fecit: ut custodiatis viuversa manu
data illi? q̄ ego hodie p̄cipio vobis et pos-
sit; introire et possidere terrā ad quā in-
gredim̄: multoq; in ea viuatis tpe quā
subiuramēro pollicit? est dñs p̄tib⁹ re-
stris et semini eoz lacte et melle manan-
tē. Terra enī ad quā ingredieris possidē-
dam nō est sicut terra egypti te q̄ existi,
ybi iacto semine in hortor̄ moren̄ aq̄ du-
cunt irrigue. s̄z montosa est et cāpestris
de celo expectās pluuias quā dñs de⁹ tu-
us semp inuisit. et oculi illius in ea sunt
a principio anni vscq; ad finē ei⁹. Si ḡ
obedieritis mādati⁹ meis q̄ ego hodie
p̄cipio vobis ut diligatis dñm deū v̄m
et seruiatis ei in toto corde v̄o et in to-
ta aia v̄ta: dabit pluuiā terre v̄stre tem-
poraneā et serotinā ut colligatis frumē-
tum et vīnū et oleū: vīnūq; ex agris ad
pascenda iūmēta et vt ip̄si comedatis ac-
saturremini. Quaete ne forte decipiatur
cor v̄stri⁹ et recedatis a dñ. seruiatisq;
dīs alienis et adoretis eos. iratusq; do-
minus claudat celū et pluuiie nō descen-
dant nec terra det germen suū peatisq;
velociter de terra optima quā dñs datu-
rus est vobis. Ponite h̄c verba mea in
cordib⁹ et in animis v̄tis et suspendite ea
p signo in manib⁹. et inter oculos v̄tos
collocate. Docete filios v̄tos ut illa me
ditent. Qñ sedent in domo tua et am-
bulaueris in via. et accubueris atq; sur-
reveris. scribes ea sup postes et ianuas do-
mus tue ut multiplicetur dies tui et fi-
liorū tuor̄ in terra quā iurauit dñs pa-
trib⁹ tuis: ut daret eis q̄zdi celū immi-
net terre. Si enī custodieritis mādata
q̄ ego p̄cipio vobis: et fecerit; ea ut diligā-
tis dñm deū v̄m. et ambuletis in oīb⁹
v̄tis eius ad luxerētes ei. dispdet dñs oēs
gentes istas ante faciē v̄tam. et posside-
bitis eas que maiores sunt et fortiores
vobis. Q̄is locus quē calcaverit pes ve-
ster: v̄ster erit. A deserto et libano et flu-
mine magno eufrate vscq; ad mare occi-
dentalē erūt termini v̄ti. Nullus stabit
atra v̄s. Terrore v̄m et formidinē da-
bit dñs deus v̄ster sup oīm terrā quā

calcaturi estis: sicut locutus est vobis.
En̄ ppono in p̄spectu v̄o hodie bñdicti-
onem et maledictōz. benedictionē si obe-
dieritis mandat̄ dñi dei v̄stri que ego
hodie p̄cipio vobis. maledictionē si non
obedieritis mandatis dñi dei v̄ti: sed re-
cesseritis de via quā ego nūc ostēdo v̄o
bis et ambulaueritis post deos alienos
quos ignorat̄. Cum v̄ero introduxerit
te dñs deus tuus in terrā ad quā p̄gis
habitandā: pones benedictōz sup mon-
tem gariçim. maledictōz sup montē he-
bal qui sunt trās iordanē post viā q̄ v̄r-
git ad solis occubitū. in terra chananei
q̄ habitat in campestrib⁹ oīra galgalā q̄
est iuxta vallē tendentē et intrantē p̄cul
vlos enī transib⁹ iordanē ut possidea-
tis terrā quā dñs deus v̄ster daturus
est vobis. ut habeatis et possideat̄ illam
Cidete ergo ut impleatis ceremonias
atq; iudicia que ego hodie ponā in con-
spectu v̄stro.

XII

Ec sunt p̄cepta atq; iudicia q̄ sa-
h cere debet in terra quā dñs de-
us patrū tuor̄ daturus est tibi
ut possideas eā cūctis dieb⁹ quib⁹ super
humū gradieris. Subuertite oīa loca
in quib⁹ coluerūt ḡetes quas possessuri
estis deos suos: sup mōtes excelsos et
colles et subter oē lignū frondosuz. Dis-
sipate aras eaz et p̄fringite statuas: lu-
cos igne p̄burite et idola p̄minuite: dis-
perte noīa eoz de locis illis. Nō facietis
ita dño deo v̄to: s̄z ad locū quē elegere
dñs de⁹ v̄t de cūctis tribub⁹ v̄tis ut po-
nat nomē suū ibi et habitet in eo v̄ne-
tis et offeret̄ in loco illo holocausta et v̄i-
ctimas v̄tis. decimas et p̄mitias manū
v̄tar̄ et vota atq; donaria. p̄rogenita bonū
et ouū. et comedetis ibi in p̄spcū dñi dei
v̄ti ac letabimini in cūctis ad q̄ miseri-
tis manū vos et domus v̄tē in quib⁹ bñ
dixerit vobis dñs deus v̄t. Nō facietis
ibi q̄ nos hic facimus vobis: singuli qd̄
sibi rectū v̄tō. Neq; enī vscq; in p̄nū tē-
pus venistis ad requiē et possessionē quā
dñs deus v̄t daturus est vobis. Tran̄
bitis iordanē et habitabitis in terra quā

dñs deus vt daturus est vob vt requies
scatis a cūctis hostibz p circuituz et abs/
qz vlo timore habitet; in loco quē ele/
gerit dñs deus v̄t: vt sit nomē ei⁹ in eo
Illi oia q̄ p̄cipio pferet; holocausta et
hostias ac decimas et primitias manuū
v̄tar. et quicqđ precipiu⁹ est in muneris/
bus q̄ r̄ouist; dñ. Ibi epulabim⁹ corā
dñ deo v̄to. vos et filij et filie v̄te samui/
li et famule. atqz leuites q̄ in v̄ris v̄rbibz
pmorant. Neqz enī h̄z alia p̄tē et posses/
tionē inter vos. Cauē ne offeras holos/
causta tua in oī loco quē videris s̄z in eo
quē elegerit dñs in vna tribuū tuar of/
feres hostias et facies quecūq̄ p̄cipio t̄i/
bi. Si aut̄ comedere volueris: et te esus
carniū delectauerit occide et comedē iu/
xta b̄ndictōe dñi dei tui quā dedit tibi
in v̄rbibz tuis: siue immundū fuerit h̄
est maculatū et debile. siue mundū h̄ est
integrū et sine macula qđ offerri licet sic
caprea et ceruū comedes absqz esu dūta/
xat sanguinis quē sup terrā q̄si aquā ef/
fundes. Nō poter̄ comedere in oppidis/
tuis decimā frumenti et vini et olei tui p̄;
mogenita armentoz et pecoz et oia q̄ vo/
lueris et sponte offerre voluer̄ et p̄mitias
manuū tuar̄: s̄z corā dñ deo tuo come/
des ea in loco quē elegerit dñs de tuus
tu et filius tuus et filia et suus et famula
atqz leuites q̄ manet in v̄rbibz tuis et le/
taberis et reficeris corā dñ deo tuo in
cūctis ad q̄ extēderis manū tuā. Cauē
ne derelinq̄s leuiten in oī tpe q̄ versaris
in terra. Qn̄ dilatauerit dñs deus tuus
terminos tuos sicut locut⁹ est tibi. et vo/
lueris p̄sci carnibz q̄s desiderat aīa tua
locus aut̄ quē elegerit dñs de tuus vt
sit nomē ei⁹ ibi: si p̄cul fuerit occides de/
armētis et pecoribz q̄ habuer̄ sicut p̄ce/
pit tibi et comedes in oppidis tuis vt ti/
bi placet. Sicut comedif caprea et ceruū
ita resceris eis. et mundus et immundus
in cōe v̄scenf: h̄ solū caue ne sanguinez
comedas. Sanguis enī eoz p̄ aīa est et
idcirco nō debes aīam comedere cū car/
nibz: s̄z sup terrā fundes q̄si aquā vt be/
ne sit tibi et filij tuis post te: cū feceris

qđ placet in p̄spectu dñi. Que aut̄ san/
ctificaueris et r̄oueris dñs: tolles et veni/
es ad locū quē elegerit dñs et offeres ob/
latōes tuas carnē et sanguinē sup alta/
re dñi dei tui. Sanguinem hostiar̄ fun/
des in altari: carnibus aut̄ ipse resceris
Obserua et audi oia q̄ ego p̄cipio tibi
vt bñ sit tibi et filij tuis post te in sem/
piternū cū feceris quod bonū est et placi/
tum in p̄spectu dñi dei tui. Qn̄ dispdi/
derit dñs deus tuus ante faciē tuā gen/
tes ad q̄s ingredier̄ possidendas et pos/
sideris eas atqz habitauer̄ in terra eaz
caue ne imiter̄ eas postqz te fuerint in/
trocunte subuerse: et requiras ceremoni/
as eaz dicēs. Sicut coluerit gētes iste
deos suos: ita et ego colā. Nō sūliter dñ
deo tuo. Q̄s enī abominatōes q̄s ad/
uersatur dñs: fecerūt dijs suis offeren/
tes filios et filias et p̄burētes igni. Qđ
p̄cipio tibi hoc tm̄ facito domino nec
addas quicqđ nec minuas.

XIII

I surrexerit in medio tui p̄phe/
tes aut̄ q̄ somniū vidisse se di/
cat. et pdixerit signū atqz portē/
tum: et euenerit qđ locut⁹ est: et dixerit
tibi: eamus et seq̄mur deos alienos q̄s
ignoras et seruiam⁹ eis: nō audies v̄ba
p̄phe illi⁹ aut somniatoris: qz tentat vos
dñs de v̄t vt palā fiat v̄trū diligat⁹ euz
an nō in toto corde et in tota aīa v̄stra
Dñm deū v̄m sequim⁹ et ipm timete
et mādata illi⁹ custodite: et audite vocē
ei⁹. Ipsi seruietis et ipi adhēredit. Pro/
p̄p̄eta aut̄ ille aut fīctor somnioz interfī/
cietur. qz locutus est vt vos auerteret a
dñ deo v̄to qui eduxit vos de terra egi/
pti et redemit vos de domo seruitut⁹ vt
errare te saceret te via quā tibi precepit
dñs deus tuus: et auferes maū de me/
dio tui. Si tibi voluerit p̄suadere fra/
ter tuus filius mēris tue aut filius tuus vel
filia siue v̄roz q̄ est in sinu tuo. aut am/
oris quē diligis vt aīam tuā clam dicēs
eamus et seruiam⁹ dijs alienis q̄s igno/
ras tu et p̄r̄s cui cunctaz in circuitu gē/
tu q̄ iurta vel procul sunt ab initio v̄sq̄
ad finē terre. nō acq̄escas ei nec audies

Deutonomium

neq; parcat ei oculus tuus ut misereas
ris et occulteres eū sed statim interficies.
Dicit primū manū tua sup eū: et post te
oīs ppls mittat manū. Lapidib; obrut?
necabitur: qz voluit te abstrahere a dño
deo tuo qz eduxit te de terra egip̄ti de do-
mo seruitur: vt et oīs isrl audies time-
at et nequaq; vltra faciat qui ppiā huius
rei sile. Si audieris in una vrbū tuar
qz dñs de tu dabit tibi ad habitandū
dicentes aliqz. egressi sunt filii belial de
medio tui et auerterūt habitatores vrb
tue atqz dixerūt: eamus et seruam? dñs
alienis qz ignoratis. quere sollicite et di-
ligenter rei veritatē pspeta si inuenier
certū esse qd dicitur. et abominatōz hāc
ope ppetratā: statim pcuties habitato-
res vrbis illius in ore gladij et telebis
eam. oīaqz qz in illa sunt vscz ad pecora.
Quicquid etiā suppellectilis fuerit: cō-
gregabis in medio plateaz eius. et cum
ipsa ciuitate succedes ita vt vniuersa
consumas dño deo tuo: et sit tumulus
sempiternus. Non edificabis amplius:
et nō adlæberib; de illo anathemate quic-
qz in manu tua: vt auertas dñs ab ira
furor; sui et misereas tui: multiplicetqz
te sicut iurauit prib; tuis qn̄ audieris
vocē dñi dei tui: custodiēs omnia prece-
pta eius que ego p̄cipio tibi hodie: vt
facias quod placitum est in cōspectu do-
mini dei tui.

XIII

Illi estote dñi deiv̄i. Nō vos
f incidentis nec facietis caluitiuſ
sup mortuo: qm̄ ppls sanctus
es dño deo tuo: et te elegit vt sis ei in
pplm peculiare de cūctis gentib; qz sunt
sup terrā. Ne comedatis qz immūda sunt
Hoc est aīal qd comedere debetis louē
et ouē et caprā. ceruū et capreā. bubaluz.
tragelaphū pygargū orygē camelopar-
dum. Om̄ne aīal qd in duas pres findit
vngulam et ruminat: comedetis. de his
autē qz ruminat et vngulā nō findit hec
comedere nō debetis: camelū leporē cy-
rogrillū. Quia ruminat et nō diuidunt
vngulā immūda erit vobis. Hūs qz
qm̄ diuidit vngulā et nō ruminat immū-

da erit. Carnib; eoz nō vescemini: et cā
dauera nō tāgetis. Hec comedetis ex oī-
bus qz morant in aqz. Que hñt pennu-
las et squamas comedite qz absqz pennu-
lis et squamis sūt ne comedat: quia im-
mūda sūt. Dēs aues mūdas comedite
immūdas ne comedat: aquilā. s. et gry-
phem et halcyonū ixion et vultutē ac mil-
vū iuxta gen? suū et oē coruini gener? et
strutōz ac noctuā et larū atqz accipiterē ut
xta gen? suū. Herodiu ac cęgnū et ibin ac
mergulū. porphirionē et nycticoracem.
onocrotalū et caradriū: singla in genere
suo: v pupā qz et vespulture. et oē qd ra-
ptat et pennulas hz immundū erit et nō
comedef. Qd qd mundū est comedite.
Quicqz aut̄ morticinuz est ne vescam̄
exo. Peregrino qui inter portas tuas
est da vt comedat aut vēde ei: qz tu po-
pulus scūs dñi dei tui es. Nō coques he-
dū in lacte mīsue. Decimā p̄tē sepab-
de cūctis fructib; tuis qz nascunt in terra
p annos singulos. et comedes in pspciū
dñi dei tui in loco quē elegerit vt in eo
nomē illi' inuocet: decimā frumenti tui
et vini et olei et primogenita de armentis et
ouib; tuis: vt discas timere dñm deum
tuū in oī tpe. Cū aut̄ longior fuerit via
et loc? quē elegerit dñs deus tuus tibi
bñdixerit: nec poter; ad eū hz cūcta porta
re. vēdes oīa et in p̄ciū rediges: portabis
qz manu tua et p̄fiscer; ad locū quē ele-
gerit dñs de tuus. et cm̄es ex eadē p̄ciū
nia quicqz tibi placuerit siue ex armen-
tis siue ex ouib; vinū qz et sicerā et oē qd
desiderat aīa tua. et comedes coraz dño
deo tuo. et epulaberis tu et domus tua et
leuita qz intra portas tuas est. Cauē ne
derelinquas eū: qz nō hz alia p̄tē in pos-
sessione tua. Anno tertio se p̄abis aliam
decimā ex oīb; qz nascunt tibi eo tpe et re-
pones intra ianuas tuas venietqz leui-
tes qui alia nō habz p̄tē nec possessionē
tecū et p̄grinus ac pupillus et vidua qz
intra portas tuas sunt et comedet et fa-
turabuntur: vt benedicat tibi dominus
deus tuus in cunctis operib; manuuſ
tuarum que feceris.

XV

Eptimo anno facies remissio;
Inne q̄ hoc ordine celebrabit. **L**ui
debet aliqd ab amico vel p̄timo
ac frē suo: repetere nō poterit q̄r ann? re
missionis est dñi. **A**p̄e grimo et aduena
exiges. cūve et p̄inquiū repetēdi nō habe
bis p̄tatem. **E**t oīno indigēs et mendis
cūs nō eris inter v̄os: vt bñdicat tibi dñs
deus tuus in terra quā traditurus est ti
bi in possessionē: si tñ audieris vocē dñi
tei tui et custodieris vniuersa q̄ iussit. et
que ego hodie p̄cipio tibi benedicet tibi
vt pollicit̄ est. **F**enerabis gentib⁹ mul
tis. et ipse a nullo accipies mutuū. **D**o
minaberis natōib⁹ plurimis: et tui ne
mo dñhabit. **S**i vñus de fr̄ib⁹ tuis qui
morant̄ intra portas ciuitat⁹ tue in ter
ra quā dñs de⁹ tuus datur⁹ est tibi ad
paupertatē deuenierit: nō obdurabis cor
tuū nec p̄terales manū s̄ apies eā paupi
et dabis mutuū q̄ eū indigere p̄sp̄teris
Claue ne forte subrepat tibi impia cogi
tatio et dicas in corde tuo. appropiq̄uat
septimus annus remissionis et auertas
oclos tuos a paupe frē tuo: nolēs ei qđ
postular mutuū comodare ne clamet s̄
te ad dñm et fiat tibi in p̄cīm s̄ dabis ei
Nec ages quippiā callide in ei⁹ necessita
tib⁹ subleuādis. vt bñdicat tibi dñs de⁹
tuus in oī tpe. et in cunctis ad q̄ manū
miseris. **N**ō deerūt paupes in terra ha
bitatōnis tue. idcirco ego p̄cipio tibi vt
apias manū fr̄i tuo egeno et paupi: q̄ te
cū versat in terra. **C**ū tibi vendit⁹ fuerit
frater tuus hebreus aut hebreā et sex an
nis fuijerit tibi: in septimo anno dimic
tes eū liberū. **E**t quē libertate tonauerit
neq̄q̄ vacuū abire patieris: s̄ dabis vi
aticum de gregib⁹ et de area et torculari
tuo quib⁹ dñs deus tuus bñdixerit tibi
Omēto q̄ et ipse seruieris in terra egypti
et liberauerit te dñs de⁹ tuus. et idcir
co ego nūc p̄cipio tibi. **S**in aut̄ dixerit
nolo egredi eo q̄ diligat te et domū tuā
et bñ sibi apud te esse sentiat: assumes
subulā et p̄forabis aurē eius in ianua do
mus tue et seruiet tibi v̄sq̄ in eternum.
Ancille q̄ filiter facies. **N**ō auertes ab

eis oculos tuos qñ dimiseris eos libe
ros. qm̄ iuxta mercedem mercenarij p
sex annos seruuit tibi: vt benedicat tibi
dñs deus tuus in cunctis opib⁹ q̄ agis.
De primogenitis q̄ nascit̄ur in armē
tia et ouib⁹ tuis: quicquid est seruus na
sculini sacrificab dño deo tuo. **N**ō ope
beris in primogenito louis, et nō tondes
bis primogenita ouiu. **I**n cōspectu vñi
tei tui comedes ea per annos singulos
in loco quem elegerit dñs tu et domus
tua. **S**inautem habuerit maculā et vel
claudū fuerit vel cecū aut in aliqua pte
deforme vel debile non immolabif dño
deo tuo: s̄ intra portas v̄bis tue come
des illud. **T**am mundus q̄ immundus
similiter res̄ctetur eis quasi caprea et cer
uo. **H**oc solum obseruabis vt sanguis
nem eorum nō comedas: sed effundas
in terrā quasi aquam.

XVI

Bserua mensez nouaz frugū et
O verni primū t̄pis vt facias pha
se dño deo tuo: qm̄ in isto mēse
edurit te dñs deus tuus de egypto nos
ce. **I**mmolabisq̄ phase dño deo tuo de
ouib⁹ et de lobi in loco quē elegerit dñs
deus tuus vt habui et nomē ei⁹ ibi. **N**ō
comedes in eo panē fermentatu⁹. **S**ei
prem dieb⁹ comedes absq̄ fermento af
flictōis panē: qm̄ in passione egressus es
de egypto vt memineris diei egressionis
tue de egypto oīb⁹ dieb⁹ vite tue. **N**on
apparebit fermentatū in oīb⁹ terminis
tuis septē dieb⁹. et nō remanebit de car
nib⁹ eius qđ immolatū est vespe in die
primo v̄sq̄ mane. **N**ō poteris immolare
phase in qualibet v̄bi tuaz q̄ dñs de
us tuus daturus est tibi: s̄ in loco quē
elegerit dñs de⁹ tuus vt habitet nomē
ei⁹ ibi. **I**mmolabisq̄ phase vespe ad so
lis occasum qñ egressus es de egypto et
coques et comedes in loco quē elegerit
dñs deus tuus: maneq̄ surgēs vades
in tabernacula tua. **S**ex dieb⁹ comedes
aq̄yma: et in die septima q̄ collecta est
domini tei tui: nō facies opus. **S**eptē
hebdomadas numerabis tibi ab ea die
qua falcē in segetē miseris et celebrabis

Deutonomium

diem festum hebdomadę dño deo tuo
oblatōz spontaneā manus tue quā offe
res iuxta bñdictōz dñi dei tui. et epulabe
ris corā dño deo tuo. tu et fili⁹ tuus et fi
lia tua et seruus tuus et ancilla tua. et le
uites q̄ est intra portas tuas. ac aduenia
ac pupillus et vidua q̄ morant̄ robiscuz
in loco quē elegerit dñs deus tuus. vt
habitet nōmē eius ibi et recordaber; qñ
seruus fueris in egypto: custodiesq; ac
facies q̄ tibi p̄cepta sunt. Solennitez
qz tabernaculoz celebrabis p̄ septē dies
qñ collegaris de area et torculari fruges
tuas. et epulaberis in festinitate tua cu
et filius tuus et filia et seruus tuus et an
cilla: levites qz et aduenia et pupillus et
vidua q̄ intra portas tuas sunt. Septē
dieb; dño deo tuo festa celebrabis in lo
co quē elegerit dñs. bñdicetq; tibi dñs
deus tuus in cūctis frugib; tuis et in oī
ope manuū tuaz erisq; in leticia. Trib⁹
vicioz p̄ annū apparebit oē masculinū
tuū in p̄spcu dñi dei tui in loco quē ele
gerit in solēnitate acymoz. et in solēnitā
te hebdomadę et in solēnitate taber
naculoz. Nō apparebit ante dñm vacu
us: sed offeret vnuſquisq; fm q̄ habue
rit iuxta benedictōz dñi dei sui quā dede
rit ei. Judices et magistros cōſtitues in
omib; portis tuis quas dñs deus tuus
dederit tibi per singulas tribus tuas vt
iudicent p̄p̄lm iusto iudicio: nec in alte
ram p̄tem declinent. Nō accipies p̄so
nam nec munera: qz munera exceant
oculos sapientū et mutat verba iustorū
Iuste qđ iustuz est p̄sequeris vt viuas
et possideas terraz quā dñs deus tuus
dederit tibi. Nō plantabis locū et omnē
arborē iuxta altare dñi dei tui nec facies
tibi atq; cōſtitues statuam. que odit do
minus deus tuus.

XVII

On immolabis dño deo tuo
n lviē et ouez in quo est macula
aut quippiā vicij qz atominatio
est dño deo tuo. Cūq; repti fuerit apud
te intra vnā portaz tuaz qz dñs deus
tuus dabit tibi. vir aut mulier q̄ faciat
malū in p̄spectu dñi dei tui et transgredi

antur pactū illius vt vadant et serviant
dīs alienis et adorent eos solē et lunā et
oēm militā celi q̄ nō p̄cepi. et hoc tibi fu
erit nunciatiū audiensq; inquisieris dili
genter. et verū esse repereris et alomina
tio facta est in istrael: educes virū ac mu
lierē qui rem sceleratissimā ppetrarūt.
ad portas ciuitatis tue et lapidib; obrui
entur. In ore duoz aut triū testiū peri
bit qui interficiet. nemo occidatur vno
p̄tra se dicēte testimoniu. Manus testi
um prima interficiet eū. et manus reli
qui p̄pli extrema mitteat. vt auferas ma
lū de medio tui. Si difficile et ambigu
um apud te iudiciū esse p̄spexeris inter
sanguinē et sanguinē. causam et causam
leprā et nō leprā. et iudiciū intra portas
tuas videris verba variari: surge et ascē
de ad locū quē elegerit dñs deus tuus:
veniesq; ad sacerdotes leuitici generis
et ad iudicē qui fuerit illo tpe: queresq;
ab eis qui iudicabūt tibi iudicij verita
tem: et facies qđcunq; dixerint qui pre
sunt loco quē elegerit dñs et docuerint
te iuxta legē eius sequerisq; sententiaz
eorū. nec declinabis ad dextrā neq; ad si
nistram. Qui aut supbierit nolēs obedi
re sacerdotis impio qui eo tempe mini
strat dño deo tuo. ex decreto iudicis mo
rietur homo ille. et auferes malū de isti
cunctusq; p̄pls audiens timebit vt nul
lus deinceps intumescat lupbia. Cum
ingressus fueris terram quam dñs de
us tuus dabit tibi et possederis eam ha
bitauerisq; in illa et dixeris: constituā su
per me regem sicut habent oēs p̄ circū
tum nationes: eum constitues quē do
minus deus tuus elegerit de numero
fratrum tuorū. Nō poteris alterius gen
tis hoīem regem facere: qui non sit fra
ter tuus. Cūq; fuerit cōſtitutus: non
multiplicabit ſibi equos nec reducet po
puluz in egyptū equitatus numero sub
leuatū: p̄ſerit cū dñs p̄cepit ro
bis vt nequach amplius p̄ eandē viam
reuertamini. Nō habebit uxores pluri
mas que allicant animū eius: neq; ar
genti et auri immensa pondera. Postq;

autem sederit in solio regni sui describet
sibi deuteronomium legis huius in ro-
lumine accipiens exemplaria sacerdoti-
bus leuitici tribus et habebit secum leget
quod illud oibz dicitur vite sue. ut discat tu-
mere dominum deum suum. et custodire verba et
ceremonias eius quod in legi precepta sunt.
Hec eleuetur cor eius in superbia super fra-
tres suos: neque declinet in pte dexteram
vel sinistram ut longo tempore regnet ipse et si-
li eius super israel.

XVIII

Dom habebunt sacerdotes et leui
nati te et oes qui de eadē tribu sunt
ptē et hereditatē cum reliquo isra-
el: quod sacrificia domini et oblationes eius co-
medent. et nihil aliud accipiet de possessio-
ne fratribz suorū. **D**omini enim ipse est heredi-
tas eoz sicut locutus est illis. **H**oc erit
iudicium sacerdotii a populo et ab his quod offre-
runt victimas sive lumen sive ouem immo-
lauerint dabunt sacerdoti armū ac vestri-
culū. primitias frumenti vini et olei et la-
tarū pte ex ouiu tonsione. **I**pm enim ele-
git domus deus tuus de cunctis tribubz tu-
is ut stet et ministret nob̄ domini deo i tuu ipse
et filii eius in sempiternū. **S**i exierit le-
uites ex una urbium tuarū ex oī israel in quā
habitat et voluerit venire desiderans locū
quā elegerit domus ministrabit in noīe do-
mini dei sui sicut oes frēs eius leuite quā
stabunt eo tempore corā domino. **P**artē cibz eās
dem accipiet quā et ceteri excepto eo quod
in urbe sua ex paterna ei successione de-
betur. **Q**nō ingressus fueris terrā quam
domus deus tuus dabit tibi. caue ne imita-
ri velis abominatōes illarū gentium nec in-
ueniatur in te qui lustret filium suum aut
filiā ducens per ignē. aut qui ariolos suos
scitetur. aut obseruet somnia atque augu-
ria nec sit maleficus. nec incantator. ne
quod phitones cōsulat nec diuinos et que-
rat a mortuis veritatē. **D**ia enim hec abo-
minatur domus: et propter istiusmodi scele-
ra delebit eos in introitu tuo. perfectus
eris et absqz macula cum domino deo tuo.
Gentes iste quā possidebis terram. au-
gures et diuinos audiūt: tu autem a domino
deo tuo aliter institutus es. **P**rophetā de-

gentē tua et de fratribz tuis sicut me sus-
citabit tibi dominus deus tuus. ipm audies
ut petisti a domino deo tuo in oreb quā con-
tio congregata est atque dixisti. Ultra nō au-
diām vocē domini deo mei. et ignē hūc ma-
ximū amplius nō videlicet moriar. Et
sicut dominus mihi. omnia oīa sunt locuti. **P**ro-
phetam suscitabo eis de medio fratribz
suoꝝ filiem tui. et ponā verba mea in ore
eius: loquitorque ad eos oīa quod pcepere illi.
Qui autem verba eius que loqueſ in noīe
meo audire noluerit ego vltor existam.
Propheta autem quod arrogātia depuatus vo-
luerit loqui in noīe meo quod ego nō pcepī
illi ut diceret. aut ex noīe alienorū de oratione
interficiet. **O** si tacita cogitatōe r̄fideret
quod possum intelligere verbiꝝ quod domus
nō est locutus. hoc habebis signū. **Q**uod in noīe domini prophetā ille pdixerit et nō eue-
nerit: hoc domus nō est locutus: sed p tu
morē animi sui prophetā cōfinxit. et idcirco
eo nō timebis eum:

XIX

Cum disperderit dominus deo tuus
gentes quāz tibi traditurus est
terrā et possederis eā habitare
risqz in urbibus eius et in edibz: tres ciui-
tates separabis tibi in medio terre quam
domus deo dabit tibi in possessionē sternēs
diligēter viā. et in tres equaliter ptes totā
terre tue puinciaz dividēs. ut habeat e
vicino qui propter homicidium. fugus est
quod posuit euadere. **H**ec erit lex homicide
fugientis cuius vita seruāda est. Qui p-
cussit primū suū nesciēs. et quod heri et nu-
diusterius nullū ptra eū odii habuiss-
se pprobatur p̄ abisse cum eo simpliciter
in silvā ad ligna cedenda. et in succisio-
ne lignorū securis fūgerit manu ferrū
lapsum de manubrio amictū eius pcul-
serit et occiderit: hic ad unā supdictarū
urbium fugiet et vivet: ne forsitan pri-
mus eius cuius effusus est sanguis do-
lore stimulatus psequaf et apprehendat
eū si longior via fuerit: et pcutiat aīam
eius qui nō est reus mortis. quod nullum
ptra eum qui occisus est odii prius ha-
buisse monstratur. **I**dcirco p̄cipio tibi
ut tres ciuitates equales intra se spaciū

Deutonomium

dividas. **L**ū autē dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos sicut iurauit p̄tib⁹ tuis et dederit tibi cunctā terrā quā eis pollicitus est: si tñ custodieris mandata eius ⁊ feceris q̄ hodie p̄cipio tibi vt dili gas dñm teū tuū ⁊ ambules in vijs ei⁹ om̄i tpe: addes tibi tres alias ciuitates et supradictar̄ triū v̄biuz numerū duplificabis. vt nō effundaf sanguis innorius in medio terre quā dñs de⁹ tuus dabit tibi possidendā ne sis sanguis reus. **S**i q̄s aut̄ odio hñs primū: insidiatus fuerit vite eius surgeq; p̄cussiferit illū ⁊ mortuus fuerit fugeritq; ad vnā de sup̄ dictis vrbib⁹: mittet seniores ciuitatis illius et arripiens eū de loco effugij: tra detq; in manu. primi cuius sanguis effusus est ⁊ moriet. **N**ō misereberis eius ⁊ auferes noxiū sanguinē de isrl: vt bene sit tibi: **N**ō assumes ⁊ transferes terminos primi tui q̄s fixerūt priores in possessione tua quā dñs deus tuus dabit tibi in terra quā acceperis possidendā. Non stabit testis unus ḥ aliquē. quicqd illud peccati ⁊ facinoris fuerit sed in ore duoz aut triū testiū stabit oē verbū. **S**istete ric testis mēdax ḥ hoīem accusans eū p̄ varicatōis. stabit ambo quoz causa est an dñm in sp̄cū sacerdotū ⁊ iudicū qui fuerint in dieb⁹ illis. **C**unq; diligentissime pscrutātes inuenient falsuz testē dixisse ḡtra fratrē suū mendaciū reddēt ei sicut fratri suo facere cogitauit: et auferes malū de medio tui vt audiētes certi timorē habeāt. ⁊ nequaq; talia audeant facere. **N**ō misereberis eius: s̄z aīam p̄ aīa. oculū. p̄ oculo. dentē. p̄ dente. mañū. p̄ manu. pedē. p̄ pede exiges. **XX**

I Exieris bellū ḥ hostes tuos et videris eq̄tatus ⁊ currus ⁊ maioreq; tu habeas aduersarij exercitus multitudinē non timebis eos: q̄z dñs deus tuus tecū est qui edurit te de terra egypti. Appropinquāte aut̄ iā p̄lio stabit sacerdos an aciē: ⁊ sic loqtur ad populuz. Audi isrl. Glos hodie ḥ inimicos v̄cos pugnā ḡmittit: nō ptimescat cor p̄m. Nolite metuere. nolite cedere. nec

formidet eos: q̄z dñs deus vt in medio v̄i est. et p̄ robis ḥ aduersarios dimicabit vt eruat vos de piculo Duces q̄z per singulas turmas audiēte exercitu. p̄clav mabūt. **Q**uis est homo q̄ edificat domū nouā: ⁊ nō dedicauit eā? Gladat ⁊ reuertatur ī domū suā: ne forte morias in bello ⁊ alius dedicet eā. **Q**uis est homo qui plantauit vineā. ⁊ ne cdū fecit eam esse ḡmuniē de qua resci oīb⁹ liceat? Gladat et reuertat in domū suā: ne forte morias in bello. et alius homo eius fūgatur officio. **Q**uis est homo qui despondit vxorē ⁊ non accepit eā? Gladat ⁊ reuertatur in domū suā ne forte morias in bello ⁊ alius homo accipiat eam. **H**is dictis addēt reliqua ⁊ loquent̄ ad p̄plm. **Q**uis est hō formidolosus ⁊ corde pauidō? Gladat ⁊ reuertat in domū suā: ne pauere faciat corda fratru suorū sicut ip̄e timore p̄territus est. **L**ūq; filuerit duces exercitus ⁊ finē loquēdi fecerint: v̄nusquisq; suos ad bellandū cuneos p̄parabit. **S**i qñ accesserit ad expugnādas ciuitatē: offeres ei primū pacē. **S**i receperit ⁊ aperuerit tibi portas cūctus p̄pls qui in ea est: saluabif. et seruiet tibi sub tributo. **S**ināit fedus inire noluerit ⁊ cepit ḡtra te bellū: oppugnabis eā. Cunq; tradiderit dñs deus tuus illā in manu tua. p̄cuties omne qđ in ea generis masculini est in ore gladij absq; mulieribus ⁊ infantib⁹ iumentis ⁊ ceteris q̄ in ciuitate sunt. **O**ēm p̄dā exercitui diuides. et comedes de spolijs hostiū tuorū q̄ dñs deus tuus dederit tibi. **S**ic facies cūctis ciuitatib⁹ q̄ a te. p̄cul valde sūt et nō sunt de his vrbib⁹ quas in possessiōne accepturus es. **D**e his aut̄ ciuitatibus q̄ dabūtur tibi nullū oīno p̄mittes viuere. s̄z interficies in ore gladij: ethēū videlicz ⁊ ammoreū ⁊ chananeū. phereū et eueum ⁊ iebuseū. sicut p̄cepit tibi dñs deus tuus. **N**e forte doceāt vos facere cūctas atominatōes q̄s ip̄i opati sunt dijs suis ⁊ peccetis in dñm teū vestrū. **Q**n̄ obsederis ciuitatē multo tpe ⁊ munitionib⁹ circūdederis vt expugnes k. iiiij

eam: non succides arbores de quibus vesci
pot: nec securibus per circuitum debes va-
stare regionem. quoniam lignum est et non homo
nec per bellantium contra te angere numerum.
Si qua autem ligna non sunt pomicifera sed
agrestia et in ceteros apta vobis: succide
et extrue machinas donec capias ciuitatem que
contra te dimicat.

XXI

Eando inuentum fuerit in terra
quoniam dominus deus tuus datus est
tibi: homines cadaver occisi: et igno-
rabitur cedis reus: egredientur maiores na-
tu et iudices tui: et metent a loco cadaue-
ris singularium per circumitum spacia ciuita-
tum: et quoniam viciniorum ceteri esse presuperent
se mores ciuitatis illius tollent vitulam de ar-
meto que non traxit iugum. nec terram scidit
romere. et ducent eam ad vallem asperam atque
saxosam quoniam nunquam arata est. nec semente
recepit: et cedent in ea cervices vitule. Ac
cedentque sacerdotes filii leui quoniam elegerit
dominus deus tuus ut ministraret ei et benndicat
in nomine eius. et ad verbum eorum oportet negocium
pendet: et quicquid mundum vel immundum
est iudicet. Et venient maiores natu ciui-
tatis illius ad interficendum. lauabiturque ma-
nus suas super vitulam quoniam in valle percussa est
et dicent. O Ian! ne non effuderunt sanguine
hunc: nec oculi viderunt. Propiti esto
populo tuo israel quoniam redemisti domine. et non re-
putes sanguinem innocentem in medio po-
puli tui israel. Et auferet ab eis reatum san-
guinis. tu autem alienus eris ab innocentis
cruore qui fusus est cum feceris quoniam prece-
pit dominus. Si egredius fuerit ad pugnam
inimicos tuos. et tradiderit eos dominus de-
us tuus in manu tua. captiuosque duxerit
et videris in numero captiuorum multiter
pulchram et adamaueris eam. voluerisque habe-
re uxorem: introduces eam in domum tuam.
Quae radet cesariem et circuncidet yngues
et deponet vestem in qua capta est: sed eisque
in domo tua flebit pater et matrem suam
uno mense: et postea intrabis ad eam: do-
miesque cum illa et erit uxor tua. Si autem
postea non sederit a te tuo dimittes eam
liberam: nec vendere poteris pecunia. nec
opprimere per potentiam: quoniam humiliasti eam.

Si habuerit homo uxores duas unam
dilectas et alteram odiosam genueritque ex
eis liberos. et fuerit filius odiose primo
genitus: volueritque subiectus inter filios suos
dividere. non poterit filius dilectus face-
re primogenitum et preferre odiose: sed filius
odiose agnosceret primogenitum dabitque ei
de his quoniam habuerit cuncta duplicitia. Ille
est enim principium liberorum eius. et huic de-
bentur primogenita. Si genuerit homo fi-
lium primum et posterum qui non audierit
patens ac misericordia impium et coercit obedi-
re pateretur. apprehendetur et ducatur ad
seniores ciuitatis illius et ad portam iudei-
cum dicentur ad eos. Filius noster iste pater
nus et contumax est. monita nostra audi-
re pateretur. comes a domino vacat et luxu-
rie atque paupiriis: lapidibus eum obrueret populus
ciuitatis et morietur. ut auferatis malum de
medio vestri. et universus israel audiens
prophetat. Qui peccauerit homo quoniam morte
plectendus est. et adiudicatus morti ap-
pensus fuerit in patibulo: non permanebit
cadaver eius in ligno: sed in eadem die se-
pelietur: quoniam maledictus a deo est qui pendet
in ligno. et nequaquam contaminabis terram
tuam quoniam dominus deus tuus dederit
tibi in possessionem.

XXII

On videbis lumen fratris tui
aut ouem errantem et pateribus: sed
reducet frater tuus nec noscitur eum. duces
in domum tuam et erunt apud te quatuor fratres
et frater tuus et recipiat. Sicut facies de-
asino et de vestimento et de oī refracti tui quoniam
pierit: si inuenieris eam ne negligas quasi
alienam. Si videris asinum fratris tui aut
lumen cecidisse in via: non despicias. sed sub-
leuabis cum eo. Non indueris mulier vestem
virilis: nec vir vestitur vestimenta feminina. At-
minusibilis enim apud deum est qui facit hoc.
Si ambulans per viam. in arbore vel in
terra iudicium aures inuenieris et matrem
pullis vel ouibus desuper incubantem. non te
nebis eam cum filiis. sed abire patieris
captos tenentes filios: ut bene tibi sit et lon-
go viua tempore. Cum edificaueris domum no-
ram facies murum recti per circumitum ne-

Deutonomium

effundatur sanguis in domo tua et sis reus labente alio et in pcepto ruete. Non seres vinea tua altero semine: ne et semetis quā se uisti et quā nascunt ex vinea piter sciscens. Non arabis in loue fili et asino. Non indueris vestimento quod ex lana linog pretium est. Funiculos in fimbrijs facies pātuor angulos palliū tui quā opiris. Si dixerit vir uxore et postea odio habuerit eam, q̄sieritq; occasionses quib; dimittat eā obijcītē ei nomē pessimū et direrit uxore hāc accepi et ingressus ad eā non inueni virginē. tollēt eā pater et mē eius et ferēt secū signa virginitatis ei? ad seniores urbis q̄ in porta sunt: et dicet p̄. Filia meā dedi huic uxore quā quia odit imponit ei nomē pessimū ut dicat. nō inueni filia tuā virginē. et ecce hec sunt signa virginitatis filie mee. Expandēt vēstimentū corā seniorib; ciuitatis appretendētq; senes urbis illius virū et verberabūt illū. Odemnātes insup centū scilicet argēti q̄s dabit p̄tē puelle. qm̄ diffa; mauit nomē pessimū sup virginē israel. habebitq; eā uxore et nō poterit dimittere obi; dieb; vite sue. De si verū est qd̄ obijcit et nō est in puella inuēta virginitas: ieiūtēt eā extra fores domus p̄tis sui et lapidib; obruet viri ciuitatis illius. et moriet qm̄ fecit nephias in isrl ut fornicaret in domo p̄tis sui et auferes malū de medio tui. Si dormierit vir cū uxore alterius utrūq; moriet. i. adultera et adultera et auferes malū de israel. Si puelam virginē despōnerit vir et inuenerit eam aliquis in ciuitate et cōcubuerit cū ea. educes utrūq; ad portā ciuitatis illi et lapidib; obruentur. puella qz non clamauit cum esset in ciuitate: vir quia humiliauit uxorem primi sui auferes malum de medio tui. Sinaūt in agro rep̄verit vir puellā que despōnsata est et app̄rehendēs cōcubuerit cū ea. ipse moriet solus: puella nihil patiet nec est rea mortis. qm̄ sicut latro p̄surgit p̄tra frēs suū. et occidit aīaz eius ita et puella p̄pessa est. Sola erat in agro clamauit: et nullū aīfuit qui liberaret eam. Si inuenerit vic-

puellam virginem que non habet sponsum: et apprehendēs cōcubuerit cū illa. et res ad iudicium uenerit dabit qui dormiuit cū ea patri puelle. quinquaginta siclos argenti et habebit eam uxorem: qz humiliauit illam. Non poterit dimittere eam cunctis diebus vite sue. Non accipiet homo uxore patria sui. nec reuelabit opūmentū eius.

XXIII

On intrabit eunuchus attritus vel apūtatis testiculis et absiso retro ecclesiā dñi. Non ingrediatur mansē: hoc est de scorto natū in ecclesiā dñi usq; ad decimā generatōnem. Ammonites et moabites etiā post decimā generatōnēz nō intrabūt ecclesiā dñi in eternū: qz noluerūt vob occurrere cū pane et aquā in via qn̄ egressi estis de egypto: et qz pudicerūt p̄tra te balaā filiū besor de mesopotamia syrie ut malediceret tibi. et noluit dñs deus tuus audire blasphemias: veritq; maledictōz eius in bñdictionem tuā eo q̄ diligenter te. Non facies cū eis pacē: nec qras eis bona cūctis diebus vite tue in sempiternū. Non abomis nobis idumeuz. qz frater tuus est. nec egyptiū: quia aduena fuisti in terra eius. Qui nati fuerint ex eis tercia generatio ne intrabūt in ecclesiāz dñi. Qn̄ egressus fueris aduersus hostes tuos in pugna: custodies te ab oī re mala. Si fuerit inter vos hō q̄ nocturno pollutus sit somnio: egredietur extra castra. et nō resuertetur priusq; ad vesperez lauet aqua et post solis occasum regrediet in castra. Habebis locū extra castra ad quē egrediatis ad requisita nature: gerens parillū in baltheo. Cūq; sedēris fodies per circūitum. et egesta humio operies quo re leuatus es. Dominus enim deus tuus ambulat in medio castrorū ut eruat te et tradet tibi inimicos tuos. ut sint castra tua sancta. et nihil in eis appareat se ditatis: ne derelinquat te. Non trades servum dñō suo qui ad te cōsugerit. Habi tabit tecum in loco qui ei placuerit. et in una urbium tuarū requiesceret ne contraries eum. Non erit meretrix de filiabus

israel: nec escortator de filiis israel. Nō of
feres mercedē p̄stibuli: nec preciūz car-
nis in domo dñi dei tui quicqđ illud est
qd̄ ruerint. qz abominatio est v̄truncz
apud dñm deū tuū Nō fenerabis fratri
tuo ad v̄surā pecuniam. nec fruges nec
quālibet aliā rem: sed alieno. Fratri aut̄
tuo absq; v̄sura id quo indiget comoda-
bis: vt bñdicat tibi dñs deus tuus in oī
ope tuo in terra ad quā ingredieris pos-
sidendā. Cū rotū rueris dño deo tuo
nō tardabis reddere quia requiret illud
dñs deus tuus. et si moratus fueris re-
putabitur tibi in peccatu. Si nolueris
policeri. absq; peccato eris. Qd̄ aut̄ se
mel egressum est de labijs tuis obserua-
bis: et facies sicut p̄misisti dño deo tuo
et p̄pria voluntate et ore tuo oblocutus es
Ingressus vineam primi tui comedē
vias quantū placuerit: foras aut̄ ne es-
feras tecū. Si intraueris segetē amici
tui franges spicas. et manu p̄teres. fal-
ce aut̄ nō metes.

XXIII

I accepit homo vroxē et habu-
erit eā et nō inuenerit ḡazante
oculos eius ppter aliquā fedita-
tē scribet libellū repudij. et dabit in ma-
nu illi: et dimittet eā de domo sua. Cū
qz egressa alterū maritū duxerit et ille qz
oderit eā. dederitq; ei libellū repudij et di-
miserit de domo sua vel certe mortuus
fuerit: nō poterit prior maritū recipere eā
in vroxē qz polluta est et abominabilis fa-
cta corā dño: ne peccare facias terrā tuā
quā dñs deū tuus tradiderit tibi possidē-
dam. Cū accepit hō nup vroxē. nō p̄ces-
det ad bellū. nec ei quippiaz necessitatibus
iniungeſ publice: sed vacabit absq; cul-
pa domui sue ut vno anno letet cū vrox-
e sua. Nō accipies loco pignoris inferi-
orē et supiorē molā: qz aliam suā apposuit
tibi. Si dephensus fuerit homo sollici-
tans frēm suū de filiis israel et vendito
eo accepit premium interficiēt: et auferes
malū de medio tui. Obserua diligēter
ne incurras plagā lepre: sed facies qcun-
qz docuerint te sacerdores leuitici gene-
ris iuxta id qd̄ p̄cepi eis. et imple sollicito-

¶ Nemētote q̄ fecerit dñs d̄llovt̄ marie
in via cū egredere mini de egypto. Cum
repetes a primo tuo rē aliquā quā debet
tibi nō ingredieris domū ei? vt pignus
auferas: s̄z stab foris et ille tibi p̄feret qd̄
habuerit. Si aut̄ paup̄ est non pnocta-
bit apud te pign? s̄z statim reddes ante
solis occasum: vt dormies in vestimēto
suo bñdicat tibi et habeas iusticiā corā do-
mino deo tuo. Nō negabis mercedē in-
digētis et paup̄is fr̄is tui siue aduene q̄
tecū moraf̄ in terra et intra portas tuas
est: sed eadē die reddes ei preciū laboris
sui aī solis occasuz qz paup̄ est et ex eo su-
stētā aīaz suā ne clamet ḥ te ad dñm et
reputet tibi in pc̄m. Nō occidenſ p̄tes
p̄ filijs. nec filijs p̄ p̄ib: s̄z vnuquisq; p̄
pccō suo moriet. Nō puertes iudiciū ad
uene et pupilli: nec auferes pignoris lo-
co vidue vestimentū. Nemēto q̄ serui-
eris in egypto. et eruerit te dñs deū tuus
inde. Idcirco p̄cipio tibi vt facias hanc
rē Qn messuer̄ segetē in agro tuo et ob-
litus manipulū reliq̄ris: nō reuerteris
vt tollas illū s̄z aduenā et pupillū et vidu-
am auferre patier̄: vt bñdicat tibi dñs
deū tuus in oī tpe ope manū tuar̄. Si
fruges colleger̄ oliuaz: quicqđ remāse-
rit in arbrib⁹ nō reuerter̄: vt colligas s̄z
relinques aduene pupillo ac vidue. Si
vindemiauer̄ vineā tuā: nō colliges re-
manētes racemos. s̄z cedent in v̄lus ad
uene pupilli ac vidue. Nemēto q̄ et tu
seruieris in egypto. et idcirco p̄cipio tibi
vt facias hanc rem.

XXV

I fuerit causa inter aliq; et in-
terpellauerint indicē quē iustū
esse p̄spexerit. illi iusticie palmaz
dabūt: quē impiū condemnabūt impie-
tatis. Sinautē eū qui peccauit dignu; z
viderint plagis: p̄sternent et corā se faci-
ent verberari. Pro mensura peccati erit
et plagaz modus. ita dumtaxat vt qd̄ra
genariū numerū nō excedat ne fede la-
cerat? aī ocl̄os tuos obeat frater tuus.
Nō ligabis os luis terētis in area fru-
ges tuas. Qn hitauerint frēs fil' et vnu
ex eis absq; liberis mortuus fuerit: vrox-

Deutronomium

defuncti nō habet alteri: sed accipiet eā
frater ei? et suscitabit semē fris sui. et pri-
mogenitū ex ea filū noīe illius appella-
bit: ut nō deleat nomē eius ex isrl. Si
aut̄ noluerit accipe vxorē fris sui q̄ ei le-
ge debet. p̄get mulier ad portā ciuitatis
et interpellabit maiores nati dicetq;
Nō vult frater viri mei sususcitare se-
mē fris sui i isrl; nec me in pugnū sume-
re. Statigz accersiri eū faciet: et interro-
gabūt. Si r̄siderit: nolo eā vxorē accipe
accedet mulier ad eum corā senioribz et
tollet calciamētū de pede eius spuetq;
in faciē eius et dicet. Sic fiet hōi qui nō
edificat domū fris sui. Et vocabitur no-
mē illius in isrl dom' discalciati. Si ha-
buerint inter se iurgiū viri duo: et unus
p̄tra alterū rixari cepit. volēsq; vxor alte-
rius eruere virū suū de manu fortioris
misericordia manū et apprehenderit verenda
eius. absides manū illius: nec flecter,
sup eā vlla mīa. Nō hēbis in sacculo di-
uersa pondera maius et min?; nec erit in
domo tua modi? maior et minor. Pon-
dus hēbis iustū et verū: et modius eq̄lis
et verus erit tibi: ut multo viuas tpe su-
p terrā quā dñs deus tuus dederit tibi
Abominat̄ enī dñs eiū qui facit hec: et ad-
uersar̄ oēm iniusticiā. Nemēto q̄ fece-
rit tibi amalech in via qñ egrediabarīs
ex egypto: quō occurrerit tibi et extre-
mos agminis tui qui lassi residebāt ce-
ciderit. qñ tu eras fame et labore affectus
et nō timuerit dñū. Cūg dñs deus tu-
us dederit tibi requiē, et subiecerit cun-
ctas p̄ circuitum natōes in terra quā ti-
bi pollicitus est: telebis nomē eius sub
celo. Laue ne obliuiscaris. **XXVI**

c Inq̄z intrauer̄ terrā quā dñs
deus tuus tibi daturus est pos-
sidendā et obtinueris eā. at; ha-
bitaueris in illa. tolles de cūctis frugi-
bus tuis primitias et pones in cartallo
p̄gesq; ad locū quē dñs deus tuus elege-
rit ut ibi inuocet nomē eius: accedesq;
ad sacerdotē q̄ fuerit in dieb illis et di-
ces ad eū p̄fiteor hodie corā dño deo
tuo q̄ ingressus sum in terrā p̄ q̄ iuta-

uit patribō nostris ut daret eam nobis.
Suscipiensq; sacerdos cartallū de ma-
nu tua ponet an̄ altare dñi dei tui et loq-
ris in p̄pcū dñi dei tui. S̄yrus p̄seque-
batur p̄tem meū qui descendit in egyptū.
et ibi p̄grinatus est in paucissimo
numero: crevitq; in gentē magnā ac ro-
bustam et infinite multitudinē. Afflī-
xerūtq; nos egypti et p̄secuti sunt impo-
nētes onera grauissima et clamauiimus
ad dñm dñū patrū nostroy q̄ exaudiuit
nos: et respexit humilitatē n̄tam et labo-
rem atq; angustiā. et eduxit nos de egi-
pto in manu forti et brachio extento in
ingenti pauore. in signis atq; portentis
et introduxit ad locū istū et tradidit nos
bis terrā lacte et melle manantē. Et id
circo nunc offero primitias frugū terre
quā dñs deus dedit mihi. Et dimittes
eas in p̄spectu dñi dei tui: et adorato do-
mino tuo epulabens in omnibz bonis q̄
dñs deus tuus dederit tibi et domini tue
tu et leuites et aduena qui tecū est. Qñ
compleueris decimā cunctaz frugū tu-
arum anno decimaz tercio: dabis leui-
te et aduene et pupillo et vidue ut come-
dant intra portas tuas et saturentur: lo-
querisq; in conspectu dñi dei tui. Attuli
quod sanctificatū est de domo mea: et de-
di illud leuite et aduene et pupillo ac vi-
due sicut iussisti mihi. Non p̄terui mā-
data tua nec sum oblitus impij tui. Nō
comedi ex eis in luctu meo: nec separavi
ea in qualibet immundicia: nec expendi
ex his quicq; in re funebri. Obediui ro-
ci domini dei mei. et feci omnia sicut p̄-
cepisti mihi. Respice de sanctuario tuo
et de excelso celoz habitaculo. et benedic
populo tuo israel. et terre quam redisti
nobis sicut iurasti patribus nostris ter-
re lacte et melle manāti. Hodie dñs de-
us tuus p̄cepit tibi ut facias mandata
hec atq; iudicia: ut custodias et impleas
ex toto corde tuo et ex tota anima tua:
Dominū elegisti hodie ut sit tibi deus
et ambules in vijs ei? ut custodias ceri-
monias illius et mādata atq; iudicia et
obedias eius imperio. En dñs elegit te

hodie ut sis ei pp's peculiaris sicut locu
tus est tibi: et custodias oia pcepta illius
et faciet te excelsiorē cūctis gētib⁹ q̄s cre
auit in laudē et nomē et gloriā suā ut sis
pp's scūs dñi dei tui sicut locut⁹ est.

Recepit aut̄ moïses **XXVII**

p et seniores pplo israel dicentes

Custodite oē mandatū qđ pcpio
pō yobis hodie. Cūqz trāsieris iordanē
in terrā quā dñs deus tuus dabit tibi:
eriges in gētes lapides et calce leuigab
eos ut possis in eis scribere oia verba le
gis hui⁹ iordanē trāsimisso. ut introeas
terrā quā dñs deus tuus dabit tibi ter
rā lacte et melle manantē sicut iuravit
pētib⁹ tuis Qn̄ ḡ transferit iordanē eri
gite lapides q̄s ego hodie pcpio yobis
in mōte hebal. et leuigabis eos calce et
edificabis ibi altare dño deo tuo de lapi
dib⁹ q̄s ferrū nō tetigit et de saxis infor
mib⁹ et impolitis. et offeres sup eo holos
causta dño deo tuo et immolab hostias
pacifcas. comedesq; ibi et repulaberis co
raz dño deo tuo. Et scribes sup lapides
oia verba legis hui⁹ plane et lucide. Di
xerūtq; moïses et sacerdotes leuitici ge
neris ad oēz israelē. Attēde et audi isrl.
Hodie scūs es pp's dñi dei tui. Audies
voce eius et facies mādata atq; iusticias
q̄s ego pcpio tibi. Precepitq; moïses
pplo in die illo dicēs. H̄i stabūt ad bñ/
dicendū dñs sup montē garicim iorda
ne transmiso: simeon. leui. iudas. ysa
char. ioseph. et beniamin. Et e regione
isti stabūt ad maledicendū in monte he
bal. ruben. gad. et aser. cabulon. dan et
neptalim. Et p̄nunciabūt leuite: dicēt
q; ad oēs viros israel excelsa voce. Ma
ledictus homo qui facit sculptile et fla
tile abominatōz dñi opus manū artifi
cum: ponitq; illud in abscondito. Et r̄n
debit ois pp'lus et dicet amen. Maledi
ctus qui nō honorat p̄tem suū et matrē
suam. Et dicet ois pp's amen. Maledictus q̄
errare facit cecū in itinere. Et dicet ois
pp's amen. Maledictus qui puertit ius

dicum aduenie pupilli et vidue. Et di
cet ois pp's amen. Maledictus qui dor
mit cū uxore p̄tis sui et reuelat opimen
tum lectuli eius. Et dicet ois pp's amē
Maledictus qui dormit cū oī iumento
Et dicet ois pp's amen. Maledictus q̄
dormit cum sorore sua filia p̄tis sui vel
matris sue. Et dicet ois pp's amē. Ma
ledictus qui dormit cū socru sua. Et di
cet ois pp's amen. Maledictus qui clā
p̄cussit primū suum Et dicet omnis
populus amē. Maledictus qui dormit
cū uxore primi sui. Et dicet ois popul⁹
amen. Maledictus q̄ accipit munera ut
p̄cutiat aīam sanguinis innocentis. Et
dicet ois pp's amen. Maledictus q̄ nō
p̄manet in sermonib⁹ legis huius nec
eos opere perficit. Et dicet omnis popu
lus amen.

XXVIII

I aut̄ audieris voce dñi dei tui
s ut facias atq; custodias oia mā
data eius q̄ ego pcpio tibi ho
dic: faciet te dñs deus tuus excelsiorez
cūctis gentib⁹ q̄ versantur in terra. veni
entq; sup te vniuerse bñdictōes iste et
apprehendēt te: si tñ p̄cepta eius audie
ris. Bñdictus tu in ciuitate et bñdictus
in agro. Bñdictus fructus vētris tui. et
fructus terre tue. fructusq; iumētor⁹ tuos
rum. greges armētor⁹ tuor⁹ et caule ouis
um tuaz. Bñdicta horrea tua: et bñdicte
reliquie tue. Bñdictus eris ingrediens
et egrediēs. Dabit dñs inimicos tuos
q̄ surgēt aduersum te corruētes in cō
spectu tuo. Per vñā viam venient p̄tra
te. et p̄ septē fugient a facie tua. Emit
tet dñs bñdictōz sup cellaria tua: et su
per omnia opa manuum tuarum: bene
dicetq; tibi in terra quā acceperis. Su
scitabit te dominus sibi in populuz san
ctū sicut iuravit tibi si custodieris mā
data domini dei tui et ambulaueris in
vijs eius. Gloribuntq; omnes terrarū
populi q̄ nomen domini inuocatuz sit
super te et timebunt te. abundare te fas
ciet dominus omnib⁹ lonis fructu vte
ri tui et fructu iumētor⁹ tuor⁹. fructu ter
re tue quā iuravit dñs patrib⁹ tuis ut

Deutronomium

daret tibi. Apie dñs thxsaurū suū opti-
mū celū: vt tribuat pluuiāz terre tue in
tpe suo: bñdicetq; cūctis opib; manūū
tuaz. Et fenerab gēcib; multis. et iþe a
nullo fenus accipies. Cōstituet te dñs
de tuus in caput et nō in caudā et eris
sp sup et nō subter: si tñ audieris māda-
ta dñi dei tui q; ego precipio tibi hodie et
custodieris et feceris: ac nō dechnaueris
ab eis nec ad dexterā nec ad sinistrā. nec
secut' fuer; deos alienos neq; colueris
eos. Si audire nolueris vocē dñi dei
tui vt custodias et facias oia mādata ei
et ceremonias q;s ego p̄cipio tibi hodie:
veniet sup te oēs maledictōes iste et ap-
p̄hendent te. Maledict' eris in ciuitate
maledict' in agro. Maledictū horreum
tuū et maledicte reliqe tue. Maledictus
fecūs vētris tui: et fruct' terre tue armē-
ta lñū tuor; et greges ouū tuaz. Maledi-
ct' eris ingrediēs: et maledictus egredi-
ens. Vitter dñs sup te famē et esuriē et
increpatōz in oia opa tua q; tu facies: do-
nec p̄terat te et pdat velociter. ppter adin-
uentōes tuas pessimas in q; reliquisti
me. Adiungat tibi dñs pestilentia: donec
consumat te de terra ad quā ingredier;
possidēndā. Herculiet te dñs egestate
febre et frigore. ardore et testu et aere corru-
pto ac rubigine. et psequat donec peas.
Hic celū qd sup te est eneū et terra quā
calcas ferrea. Det dñs imbrē terre tue
puluerē: et de celo descēdat sup te cinis
donec sterar;. Tradat te dñs coruentē
an̄ hostes tuos. et p vñā viā egrediaris
stra eos. et p septē fugias: et disp̄garis p
oia regna terre. Hicq; cadauer tuuzim
escā cūctis volatilib; celi et bestijs terre:
et nō sit q abigat. Herculiat te dñs vlc-
re egypti: et ptem corporis p quā stercora
digerunt. scabie q; et prurigine ita vt cu-
rari nequeas. Herculiat te dñs amen-
tia et cecitate ac furore mentis et palpes
in meridie sicut palpare solet cecus in
tenebris: et nō dirigas vias tuas. Qicq;
tpe calumnia sustineas. et opprimar; vi-
olentia: nec habeas q; liberet te. Exorez
accipias et aliis dormiat cū ea. Domuz

edifices et non habites in ea. Plantes
vineā et nō vindemies eam. Bos tuus
immoletur corā te et nō comedas ex eo
Asinus tuus rapiat in p̄specu tuo et nō
reddaf tibi. Ques tue tentur inimici
tuis: et nō sit q; te adiunet. Filii cui et fi-
lie tue tradant alteri populo videntibus
oculis tuis et deficientibus ad conspectus
eoz tota die et nō sit fortitudo in manu
tua. Fructus terre tue et oēs labores tu-
os comedat p̄lus que ignoras et sis sp
calumniā sustineas. et opp̄sus cūctis dies
bus: et stupens ad terrorē eoz q; videbūt
oculi tui. Herculiat te dñs vlcere pessi-
mo in genib; et in suris: sanariq; nō pos-
sis a plāta pedis vscq; a d vertice tuum.
Ducetq; te dñs et regē tuū que p̄stiu-
es sup te in gentē quā iigras tu et p̄res
tui: et seruies ibi dñs alienis ligno et la-
pidi: et eris pditus in puerbiū ac fabulā
omib; p̄plis ad q;s te introducerit dñs.
Hementē multā iacies in terrā et mo-
dicum p̄gregabis: q; locustae reuorabūt
oia. Clineā plantabis et fodies et vinum
nō bibes. nec colliges ex ea quippiā qm̄
vastabis vermb; Oliuas hēbis in oib;
terminis tuis et nō vngoris oleo: q; de-
fluēt et depibūt. Filios generabis et fili-
as et nō frueris eis: qm̄ ducent in capti-
uitatē. Oēs arbores tuas et fruges ter-
re tue rubigo p̄sumet. Aduena qui tecū
versat in terra: ascēdet sup te eritq; subi-
limior tu aut̄ descendes et eris inferior.
Ipse fenerabit tibi et tu nō feneraberis
ei. Ipse erit in caput: et tu eris in caudā.
Et veniet sup te oēs maledictōes iste:
et psequentes app̄p̄hendēt te donec in-
tereas: quia non audisti vocem dñi dei
tui: nec seruasti mandata eius et cerimo-
nias quas precepit tibi. Et erūt in te si-
gna atq; prodigia in semine tuo vscq; in
semper tñ: eo q; non seruieris domi-
no deo tuo in gaudio cordisq; leticia p-
pter rex oīm abundantia. Seruies ini-
mico tuo quē emittet tibi dominus in
fame et siti et nuditate et oī penuria et po-
net iugū ferrenū sup ceruicez tuā donec
et cōterat. Adducet dñs sup te gentem

de longinquo et de extremis terre finibus
in similitudine aquile volatis cum impe-
tu cuius lingua intelligere non possis gen-
te pacissimamque non deferat seni nec mi-
serere pului et deuoret fructus iumentorum
tuorum ac fruges terre tue donec interreas
et non relinquas tibi triticum, vimum et oleum.
armata locu et greges ovium: donet te dispe-
dat et coterat in cucis urbibus tuis et de-
struatur muri tui firmi atque sublimes
in quibus habebas fiduciam in oī terra tua
Obsideberis intra portas tuas in omni
terra tua quam dabit tibi dominus de tuus et
comedes fructum veteri tui et carnes filio-
rum tuorum et filiarum tuarum quas dederit tibi
dominus deus tuus in angustia et vastitate.
qua opprimet te hostis tuus. Homo de-
licatus in te et luxuriosus valde iniude-
bit fratri suo et uxori quem cubat in sinu suo
ne det eis de carnibus filiorum suorum quos co-
medet. eo quod nihil aliud habeat in obsi-
dione et penuria quem vastauerit te inimici
tui intra oī portas tuas. Tenera mu-
lier et delicata quem super terram ingredi non va-
lebat. nec pedis vestigium figere propter
mollicet et teneritudinem nimiam: iniude-
bit viro suo quem cubat in sinu eius super fi-
lii et filie carnibus et illuvie secundinam quem
egrediuntur de medio seminum eius et super
liberis quem eadē hora nati sunt. Comedet
enī eos clam propter rex omnium penuriam: in
obsidione et vastitate quem opprimet te ini-
micus tuus intra portas tuas. Nisi cu-
stodieris et feceris oīa verba legis huius
quae scripta sunt in libri volumine et timueris
nomen eius gloriosum et terrible hoc est
domini deū tuū: augebit dominus plaga tuas
et plaga semis tui. plaga magnas et per-
seuerates: infirmitates pestimas et ppe-
tuas. et queret in te oīs afflictiones egypti
quae sunt in libri volumine legis huius indu-
cet dominus super te donec te pterat. Et rema-
nebitis pauci numero quem prius eratis si-
cū astra celi per multidinem: quoniam non audi-
sitis vocem domini dei vestri. Et sicut ante leta-
tus est dominus super vos. bene vobis faciens

vosque multiplicans: sic letabatur dispensans
vos atque subvertentes ut auferamini de ter-
ra ad quam ingredieris possidenda. Disp-
pget te dominus in omnes populos a summitate
terre usque ad terminos eius et seruies
ibi dominus alienis quibus et tu ignoras et patres
tui. lignis et lapidibus. In getibus quibus illis
non quiesces: neque erit reges vestigio pe-
dis tui. Dabit enim tibi dominus ibi cor paucis
dū et deficietes oculos et aliam presumptā
meroz, et erit vita tua quasi pendens a te.
Timebis nocte et die et non credes vice
tue. Mane dices. quod mihi det vesperū. et
vespere quis mihi det mane propter cordis
tui formidinem qua terreberis. et propter ea
quod tuis videbis oculis. Reducet te dominus
clastibus in egyptum per viam de qua dixit tibi
ut eam amplius non videres. Ibi vende-
ris inimicis tuis in seruos et ancillas et
non erat qui emat.

XXIX

Ecce sunt verba federis quod prece-
pit dominus moysi ut feriret cum fi-
liis istis in terra moab: propter illud
sedus quod cum eis pepigit in ore. Clocas
uitque moyses oīm israel: et dixit ad eos.
Elos videlis universa quem fecit dominus corā
vobis in terra egypti pharaoni et oībus
seruis eius universaque terra illius: ten-
tatōes magnas quas viderunt oculi tui
signa illa portentaque ingentia. et non de-
dit vobis dominus cor intelligētes et oculos vi-
dentes et aures que possint audire usque
in pūtem diē. Addurit vos quadraginta
annis per desertum: non sunt attributa ve-
stimenta vestra nec calciamenta pedez
vestrorum vetustate consumpta sunt. Pa-
nem non comedistis. vimum et siceram non
bibistis ut sciretis quod ipse est dominus deus
vester. Et venistis ad hunc locum gressu-
susque est seon rex esalon et ergo rex basan
ocurrentes nobis ad pugnam et percussi
mus eos: et tulimus terram eorum. ac
tradidimus possidendam ruben et gad
et dimidie tribui manasse Custodite ergo
verba pacti huius et implete ea ut in-
tellegatis universa que facitis Elos sia-
tis hodie cuncti coram domino deo ves-
stro. principes vestri et tribus ac maiores

Deutronomium

natu atq; doctores ois ppls isrl. liberet
vros vre et aduene q tecū morans in
castris. exceptis lignoz cesoribz et his q
portat aqs vt trāseas in sedere dñi dei
tui. et in iureiurādo qd hodie dñs deus
tuus pcutit tecū vt suscitet te sibi in po
pulu. et ipē sit dñs deus tuus sicut locu
tus est tibiet sicut iurauit pribz tuis a
braā isaac et iacob Nec vob solis ego b̄ se
dus serio et hec iuramēta pfirmo h̄z cun
ctis p̄tibz et absenbibz. Clos enī nosfis
quō habitauerim in terra egypti. et quō
trāsierimus p mediu nationū qstrāse
entes vidistis abominatōes et fordes. i.
idola eoz lignū et lapidē. argentū et au
rum q colebat. Ne forte si inter vos vir
aut mulier familia aut tribus cuius cor
auersum est hodie a dño deo vro vt va
dat et seruat dijs illaz gentiū et sit inter
vos radix germinās fel et amaritudinē.
Lūq audierit vba suramēti huius bñ
dicat sibi in corde suo dicēs: pax erit mi
hi. et ambulabz in prauitate cordis mei
et assumat ebria fitientē et dñs nō igno
scat ei. sed tūc qz maxime furor eius fu
met. et celus ptra hoiem illū. et sedeat
sup eum oia maledicta que scripta sunt
in hoc volumine. et deleat dñs nomen
eius sub celo. et sumat eū in pditōe ex
oibz tribubz isrl. iuxta maledictōes q in
libro leḡ huius ac federis p̄tinent. Di
cetq sequēs generatio et filij qui nascen
tur deinceps et pegrini q delonge vene
rint vidētes plagas terre illius et infi
mitates quibz cā afflixerit dñs sulphur
re et solis ardore pburēs ita vt vltra nō
seratur. nec vites quippiā germinet in
exemplum subuersiōnis sodome et go
mōrre: adame et solvim qz subuertit dō
minus in ira et in furore suo. et dicēt oēs
gētes. Quare sic fecit dñs terre huic?
Quae est hec ira furoris eius immensaz
Et r̄siderebūt. Quia tereliquerūt pactū
dñi qd pepigit cum pribz eoz qn eduxit
eos de terra egypti. et p̄uerūt dijs alie
nis et adorauerūt eos qz nesciebat et qbz
nō fuerāt attributi: idcirco iratus est fu
ror dñi ptra terrā istā vt induceret sup

eam oia maledicta q in hoc volumine scri
pta sūt. et eiecit eos de terra sua in ira et
in furore et in indignatōe maria: piecit
qz in terrā alienā sic hodie p̄probat. Ab
scindita a dño deo nō q manifesta sunt
nobis et filiis nris vscz in sempiternuz
vt faciam vniuersa leḡ hui?. XXX

Vlm ḡenerint sup te oēs fimo
nes isti bñdictō siue maledictō
qua pposui in aspectu tuo. et du
ctus penitudie cordis tui in vniuersis
gētibz in qz dispergit te dñs de tuus et
reuersus fuer ad eū et obedier eius im
perijs sicut ego hodie p̄cipio tibi cū filijs
tuis in toto corde tuo et in tota aia tua.
reducet te dñs de tuus de captiuitate
tua ac miserebis tui. et r̄uisuz pgregabit
te de cūctis ppls in qz te ante dispergit
Si ad cardines celi fueris dissipat in
de te retrahet dñs deus tuus. et assumet
atq introducit in terrā qua possederūt
pres tui et obtinebis eā. et bñdicēs tibi
maioris numeri tē esse faciet qz fuerūt
pres tui. Circūcidet dñs deus tuus cor
tuū et cor semis tui: vt diligas dñm deū
tuū ex toto corde tuo et in tota aia tua vt
possis viuere Dēs aut maledictōes has
pueret sup inimicos tuos. et eos qz oē
rūt te psequent. Tu aut reuertes et au
dies vocez dñi dei tui. faciesq vniuersa
mādata qz ego p̄cipio tibi hodie. et abun
dare te faciet dñs deus tuus in cunctis
opibz manuū tuaz in sole vteri tui et
in fructu iūmētōz tuoz in vberitate ter
re tue: et in rex oīm largitate. Reuertet
enī dñs vt gaudeat sup te oibz tonis si
cut gauisus ē in p̄ibz tuis: si tñ audier
voce dñi dei tui et custodier p̄cepta eius
et ceremonias que in hac lege p̄scripta
sunt et reuertaris ad dñm deū tuū in to
to corde tuo et in tota aia tua. Olanda
tum b̄ qd ego p̄cipio tibi hodie nō sup
te est. neqz p̄cul positiū nec in celo situ
vt possis dicere quis nētī valet ad celū
ascēdere vt deferat illō ad nos vt audia
mus atq ope cōpleam nec trās mare
positū vt causeris et dicas: quis e nobis
poterit mare trāspretare et illud ad nos

vsq; deferre vt possimus audire et face/
re qd pceptu est. Iz iuxta est fmo valde
in ore tuo et in corde tuo vt facias illuz.
Considera qd hodie pposuerim in pspci
tuo vitâ et bñu: et ecôtrario mortem et
malu vt diligas dñm deû tuu et abules
in vijs ei? et custodias madata illius et ce
rimonias atz iudicia et viuas. atq; multi
plicet te bñdicatq; tibi in terra ad quâ
ingredieris possidenda. Si aut auersus
fuerit cor tuu et audire nolueris atq; er/
rore decept? adoraueris deos alienos et
seruieris eis: pdico tibi hodie qd peas et
pno tpe mozer? in terra ad quâ iordan
transmissio ingredieris possidenda. Testes
inuoco hodie celu et terrâ qd pposuerim
vob vitâ et bñu bñdictoz et maledictoz.
Elige g vitâ vt et tu viuas et semê tuu et
diligas dñm deû tuu atq; obediens voc
eius et illi adhreas. Ipse est enî vita tua
et lôgitudo diez tuoz. vt habites in ter
ra p q iurauit dñs pribi tuis abraâ isaac
et iacob vt daret eam illis. **XXXI**

Bij itaq; moises et locutus est
a oia verba hec ad vniuersuz isrl:
et dixit ad eos. Centu vigiti an
noz sum hodie: no possuz yltra egredi et
ingredi. pserum cù et dñs dixerit mihi.
no transibis iordanem istu. Dñs g de tu?
transibit ante te. Ipse telebit oes gtes
has in pspci tuo. et possidebis eas. Et io
sue iste transibit an te: sicut locut? est dñs
Facietq; dñs eis sicut fecit seon et og re
gibz amoreo? et terre eoz telebitq; eos
Cum g et vos tradiderit vobis fili facie
tis eis sicut pcepi vobis. Ciriliter agis
te et pfortam. Nolite timere nec pauca/
tis ad pspci eoz: qz dñs te? tun ipse
est ductor tuus: et no dimittet nec dere
linquet te. Elocauitq; moises iosue et di
xit ei cora ois isrl. Consolare et esto robus/
sus. Tu eni introduces ppim istum in
terrâ quâ daturuz se pribi eoz iurauit
dñs. et tu ea diuides sorte. Et dñs qui
ductor es? vester ipse erit tecu: no dimit
tet nec derelinquet te. Noli timere nec
paucas. Scriptit itaq; moises legē hac
et tradidit eā sacerdotibz filiis leui qui

portabant arcam federis bñi. et cunctis
senioribz israel. Precepitq; eis dicens.
Post septem annos anno remissionis in
solennitate tabernaculoz inueniet ibi cun
ctis ex israel vt appareat in pspectu dñi
dei tui in loco què elegerit dñs. leges ver
ba legis huius cora ois israel: audiët ibi
eis et in vnu o plo cõgregato tâ viris
q mulieribz. puulis et aduenis qui sunt
intra portas tuas vt audiëtes discant:
et timeat dñm deû vnu et custodiat. im
pleantq; oes sermones legis huius. Si
lij qz eoz qui nunc ignorat vt audire pos
sint et timeat dñm deû suu cunctis dieb
quibus versantur in terra: ad quâ vos ior
dane transmissio pgitis obtinendâ. Et
ait dñs ad moisen. Ecce ppe sunt dies
mortis tue. Eloca iosue et state in taber
naculo testimonij vt precipiam ei. Abie
runt ergo moises et iosue et steterunt in
tabernaculo testimonij: apparuitq; dñs
ibi in columna nubis q stetit in introi
tu tabernacli: dixitq; dñs ad moisen. Ec
ce tu dormies cum patribz tuis. et ppis
iste pslurges fornicabitur post deos alie
nos in terra ad quâ ingredief vt habi
tet in ea ibi derelinquet me: et irritu sa
ciet sedus qd pepigi cù eo. Et irascetur
furoz meus ptra eum in die illo. et dere
linquâ eum et abscondâ facie meâ ab eo
et erit in deuoratoz. Inueniet eum oia
mala et afflictioes. ita vt dicat in illo die
Clerc qz no est deus mecu: inuenierunt
me hec mala. Ego aut abscondâ et cela
bo facie meam in die illo ppter oia mala
que fecit: quia secutus est deos alienos
Hunc itaq; scribite vobis canticu istud
et docete filios israel vt memoriter te/
neant et ore decantet. et sit carmen istud
p testimonio inter filios israel. Intro
ducam enim eum in terram pro qua iu
raui patribus eius lacte et melle manâ/
tem. Cuz comedent et saturati cras/
siq; fuerint: conuertentur ad deos alie
nos et seruient eis: tetralentq; mihi et
irritum facient pactum meum. Hocq;
inuenient eum mala multa et afflictio/
nes: respondebit ei canticum istud pro

Deutronomium

testimonio quod illa delevit obliuio ex ore seminis tui. Scio ei cogitationes eius q̄ facturus sit hodie anteq̄ introducam eum in terrā quā ei pollicit⁹ sum. Scripsit q̄ moïses cantici et docuit filios israel. Precepitq̄ dñs ioseph filio num et ait. Fortare et esto robustus. Tu enī introduces filios israel in terrā quā pollicit⁹ sum; et ego ero tecū. Positq̄ ḡ scripsit moïses verba legis hui⁹ in volumine atq̄ cōpleteuit: p̄cepit leuitis q̄ porta bāt arcā federis dñi dicēs. Tollite libri istū et ponite euz in latere arce federis dñi dei vtr̄: ut sit ibi h̄ te in testimoniu. Ego enī scio cōtentione tuā et cōrūcē tuā durissimā. Adhuc viuēte me et ingrediēterō bīscū sp̄ cōtentiose egistis h̄ dñm: q̄z omagis cu mortuus fuero. Cōggregate ad me oēs maiores natū p̄ tribus vras atq̄ doctores, et loquar audiētibus eis sermones istos, et invocalo h̄ eos celū et terrā. Noui enī q̄ post mortē meā inique agetis et declinabitis cito de via quā p̄cepi vobis, et occurrentib⁹ mala in extremo tpe q̄n feceritis maliz in cōspectu dñi ut irritetis eū p̄ opa manū vras. Locutus est ergo moïses audente vniuerso cetu israel verba carnis huius: et ad finē vsc̄ cōpleteuit.

Uldite celi q̄ loquoꝝ XXXII
a audiat terra v̄ba oris mei. Cō
crescat in pluviā doctrina mea:
fluat ros eloquii meū. Quasi imber
sup herbā et q̄si stille sup gramina. q̄z no
men dñi invocalo. Date magnificētā
deo nō: dei pfecta sunt opa et oēs vie ei⁹
iudicia. Deus fidelis et absq̄ ylla iniqtā
teiustus et rect⁹. Peccauerūt ei: et nō
fili⁹ eius in sordib⁹. Generatio prauia at
q̄ puerſa: heccine reddis dño pple stulte
et insipieſ. Nunqđ nō ipse est p̄ tuus
qui possedit te. et fecit et creauit te. O
mento dierū antiquor̄. cogita generatō
nes singulas. Interroga p̄t̄ tuū et an
nūciabit tibi: maiores tuos et dicēt tibi.
Q̄n diuidebat altissim⁹ ḡetes. q̄n se
parabit filios adā. constituit terminos
pplor̄ iuxta numerū filior̄ israel. Mars

aūt dñi populus eius: iacob funicul⁹ hereditatis eius. Inuenit eū in terra deserta. in loco horroris et vaste solitudinis. Circūduxit eū et docuit: et custodiuit q̄si pupillā oculi sui. Sicut aquila, puocas ad volandū pullos suos. et sup eos volitās expandit alas suas. et assumpsit eū atq̄ portauit in humeris suis. Domin⁹ solus dux eius fuit. et nō erat cū eo deus alienus. Constituit eū sup excelsam terram. vt comederet fructus agrorū. Ut fugeret mel de petra: oleūq̄ de saxo durissimo. Butyrū de armēto et lac de cui bus. cū adipe agnoꝝ et arietū filioꝝ basan. Et hircos cū medulla tritici: et sanguine v̄ue biberet meracissimū. In crastinatus est dilectus et recalcitrauit. in crastinatus impinguatus dilatatus. Dereliquit deū factorē suū: et recessit a deo salutari suo. Prouocauerūt eū in dijs alienis: et in abominationib⁹ ad iracundiam cōcitauerūt. Immolauerūt demonis et nō deo. dñs q̄s ignorabāt. Noui recētesq̄ venerūt: q̄s nō coluerūt p̄es eoz. Deum qui te genuit dereliquisti et oblitus es dñi creatoris tui. Cidit domin⁹ et ad iracundiam cōcitatus est: quia p̄uocauerūt eū filij et filie. Et ait. abscondā faciē meā ab eis. et p̄siderab⁹ novissima eorū. Generatio enim puerſa est et infideles filij. Ipsi me prouocauerūt in eo qui nō erat deus: et irritauerūt in vanitatibus suis. Et ego p̄uocalo eos in eo qui nō est populus: et in gente stulta irritabo illos. Ignis succensus ē in furore meo et ardebit vsc̄ ad inferni novissima. Deuorabitq̄ terrā cum germine suo: et montū fundamēta cōburet. Cōgregabo sup eos mala: et sagittas meas cōpletebo in eis. Cōsumetur fame et deuorabunt eos aues morsu amarissimo. Dentes bestiarum immittā in eos: cuꝝ furore trahentium sup terrā atq̄ serpentiū. Foris vastabit eos gladius et iugitus paucor̄. iuuēnē simul ac virginē lactē tē cū hoīe sene. Et diri. Elbi nā sūt. Lefare faciā ex hoīb⁹ memorā eorū. Sed propter iram inimicor̄ distuli: ne forte

supbirent hostes eoz et diceret. Manus
nra excelsa: et nō dñs fecit oia. H̄es
absq; p̄filio est et sine prudētia. vt inā sa/
perēt et intelligerēt ac nouissima. p̄uide/
rent. Quō p̄se quebat vñ? mille: et duo
sugarūt tecē milia: Nōne ideo qz deus
su? p̄edidit eos et dñs p̄cludit illos. Nō
enī est deus nē vt dñ eoz et in mici n̄i
sunt iudices. De vinea sodomoy vinea
eoz. et de suburbanis gomore. Cuius eo/
rū vua sellis et botris amarissimus. Fel/
draconū vinū eoz: et venenū aspidū in/
sanabile. Nō hec cōdita sunt apud me et
signata in t̄lēsauris meis. Oea ē vltio
et ego retribuaz eis in tpe. vt labat pes
eoz. Juxta est dies pdicōis et adesse fe/
stināt tpa. Judicabit dñs p̄plm suū: et in
seruis suis miserebit. Videbit q̄ infir/
mata sit manus: et clausi qz defecerūt re/
fiduiq; p̄sumpti sunt. Et dicēt. Qbi sūt
vñ eorum in quib; habebāt fiduciā. De
quoz victimis comedebāt adipes et bi/
bebāt vinū libaminū. Surgat et opitu/
lenf robis. et in necessitate ros ptegāt.
Cuidete q̄ ego sim solus: et nō sit aliis
deus p̄ter me. Ego occidā et ego viuere
faciā: p̄cutiā et ego sanab; et nō est qui
de mā mea possit eruere. Leualo ad ce/
lum manū meā: et dicam. Cuius ego in
eternū. Si acueroyt fulgor gladiū me
um. et arripuerit iudiciū manus mea.
Reddā vltionē hostib; meis: et is q̄ ode
runt me retribuaz. Inebrialo sagittas
meas sanguine et gladius meus deuo/
rabit carnes. De cruce occisor: et de ca/
ptiuitate nudati inimicor: capitiz. Lan/
date ḡtes p̄plm eius. qz sanguinē seruo/
ru suoz vlciscēt. Et vindictā retribuet
in hostes eoz: et p̄picus erit terre popu/
li sui. Cenit ergo moises et locutus est
oia verba cantici hui? in aurib; p̄pli ipse
et iose filius nunC. òpleuitq; oēs ser/
mones istos loquēs ad vniuersum isrl,
et dixit ad eos. Ponite corda vestra et
oia verba mea que ego testificor robis
hodie: vt mādetis ea filiis vestris custo/
dire et facere. et implere vniuersa q̄ scri/
pta sunt in volumine legis hui?. qz non

incassum p̄cepta sunt robis sed vt fin/
guli in eis viuerēt. q̄ faciētes lōgo p̄se/
ueretis tpe in terra ac quā iordanē trās/
missō ingredimini possidētam. Locu/
tusq; ē dñs ad montē i eadē die dicēs.
Ascende in montē istū abarim. i. transi/
tum in montē nēlo q̄ est in terra moab
cōtra hiericho. et vide terrā chanaā quā
ego tradā filijs israel obtinendā: et mo/
rere in monte. Quem cōscendens iun/
geris p̄plis tuis sicut mortuus est aarō
frater tuus in monte hor et apposit? po/
pulis suis. qz p̄uaricati estis contra me
in medio filiōz israel ad aq̄s p̄tradictio/
nis in cades deserti fin. et nō sanctifica/
stis me inter filios isrl. Ecōtra videbis
terrā. et nō ingredieris in eam quā ego
dabo filijs israel.

XXXIII

Ecest benedictio qua benedicit
h̄ moises homo dei filijs isrl ante
mortē suā. Et ait. Dñs de fina
venit: et de seir ortus est nobis. Apparu/
it de mōte pharan. et cū eo sancto z mī/
lia. In dextera eius ignea lex dilexit po/
pulos. Oes sancti in manu illius sunt
et qui appropinquāt pedib; eius: accipi/
ent de doctrina illius. Legē p̄cepit nobis
moises: hereditatē multitudinis iacob
Erit apud rectissimū rex p̄gregatis p̄n/
cipibus populi cū tribubus israel. Cū/
uat ruben et nō morias et sit parvus in
numero. Hec est iude benedictio. Audi
dñe vocem iude et ad populu suū intro/
duc eū. Manus ei? pugnabūt p̄ eo et ad
iutor illius cōtra aduersarios eius erit.
Leui qz ait. Perfectio tua et doctrina
tua a viro sancto tuo quē p̄basii in ten/
tatione: et iudicasti ad aq̄s cōtradictio/
nis. Qui dixit patri suo et matri sue ne/
scio ros. et fratrib; suis ignorō illos et ne/
scierūt filios suos. Si custodierūt elo/
quiū tuū et pactū tuū seruauerūt iudic/
ia tua o iacob. et legē tuā o israel. Po/
nent thymiamā in furore tuo. et holos/
causta sup altare tuū. Benedic dñe so/
titudini eius: et opa manū illi? suscipit
Percute torso inimicor: eius. et q̄ odes/
runt eū nō consurgāt. Et beniamin ait.

Deutonomium

Amantissimus dōfīni. habitabit confi-
denter in eo q̄si in thalamo totali die mo-
rabit et inf̄ hueros illi rēq̄escet. Joseph
q̄ ait. De b̄ndictōe dñi terra ei⁹: de po-
mis celi et rore atq; abyſo ſubiacente.
De pomis fructuū ſol ac lune: de vertice
antiquor̄ montū: de pomis collū eter-
noꝝ et de frugibꝫ terre et de plenitudine
eius. B̄ndictio illi⁹ q̄ apparuit in rubo
veniat ſup caput ioseph: et ſup verticem
naçarei inter fr̄es ſuos. Quasi ꝑmoges
niti tauri pulcritudo ei⁹: cornua rhino-
cerotis cornua illi⁹. In ipſis ventilabit
gētes vſcq; ad terminos terre. H̄e ſunt
multitudines ephraim: et hec milia ma-
naffe. Et ꝑbulō ait. Letare ꝑbulon in
eritu tuo: et ysachar i tabernaculis tuis
p̄plos vocabit ad montē: ibi imolabūt
victimas iusticie. Qui inundatiōz ma-
ris q̄si lac ſugēt et theſauros abſcōditos
arenarū. Et gad ait. B̄ndictus in latitu-
dine gad. Quasi leo requieuit. ceperitq;
brachiū et verticē. Et vidit principatū
ſuū q̄ in pte ſua doctoꝝ eſſet repositus q̄
fuit cū principibꝫ p̄ploꝝ et fecit iuſticias dñi
et iudiciū ſuūz cū iſrael. Dan quoq; ait
Dā catul⁹ leonis. fluet largiter te basaz
Et neptali dixit. Neptalim abūdantia
pſuetur. et plen⁹ erit benedictionibus
dñi. Oare et meridiē poſſidebit. Aſer q̄
q̄ ait. B̄ndictus i filijs aſer. Sit placē
in fratribꝫ ſuis. et tigat in oleo pedē ſuū
Ferrum et es calciamētū ei⁹. Sicut di-
es inueniuntur tue. ita et ſenect⁹ tua. Nō
ē ali⁹ ut te rectiſſimi. Ascensor celi auxi-
liator tu⁹. Magnificētia ei⁹ diſcurrūt nu-
bes hitaculū ei⁹ ſurſum et ſubter brach-
ia ſempiterna. Ejciet a facie tua inimici
cū dicetq; cōterere. Habitabit iſel pſident
et ſolus. Ocul⁹ iacob i terra frumenti et
vini celiq; caligabūt roze. Beat⁹ tu iſrl.
Quis filis tui p̄ploꝝ q̄ ſaluar; in domino
Scutuz auxiliū tui. et gladi⁹ ḡle tue. Ne-
gabūt te iimici tui et tueor̄ colla calcabis

Scendit ergo XXXIII
moiſes de cāpeſtriſi moab ſup
mōtē nelo i verticē phasga p̄tra
hierichō oſtenditq; ei dñs oēm terram

galaad vſcq; dan. et vniuersuz neptalim
terrāq; ephraim et manaffe et oēm terrā
iuda vſcq; ad mare nouiſſimū. et australē
pte et latitudinē cāpi hiericho ciuitatis
palmarū vſcq; ſegor: dixitq; dñs ad eūz.
Hec eſt terra p q̄ iuraui abraā iſaac et ia-
cob dices. Semini tuo dabo eā. Clidisti
eam oculis tuis et nō trāſibis ad illam.
Mortuusq; eſt ibi moiſes ſeruus dñi in
terra moab iubente dño. et ſepeliuit eū
in valle terre moab p̄ plogoz. et nō p̄gno
uit homo ſepulcrū eius vſcq; in pñtez di-
em. Moiſes centū et viginti annoꝝ erat
qñ mortuus eſt. Nō caligauit ocul⁹ eius
nec dētes illi⁹ moti ſunt. Fleuerūtq; eū
filii iſrael in cāpeſtriſi moab triginta di-
ebus et cōpleti ſunt dies planc⁹ lugen-
tiū moien. Iosue vero filius nun reple-
tus ſpiritu ſapie. qz moiſes poſuit ſuper
eū manus ſuas. Et obedierūt ei filii iſ-
rael: fecerūtq; ſicut precepit dñs moiſi.
Et nō ſurrexit ppheta ultra in iſil ſicut
moiſes quē noſſet dñs facie ad faciez in
oibus ſignis atq; portentis q̄ miſit per
eūm ut faceret in terra egypti p̄ pharaoni
et omnibꝫ ſeruis eius vniuerſeq; terre
illius. et cunctā manū robustā magna-
q; mirabilia que fecit moiſes coram vni-
uerso iſrael.

Explicit deutonomiū. In ipſi plogus
bci Hieronimi pſbyteri in libru Josue.

Andē finito pentateuco moi-
ſi velut grāde fenore literati
ad ielum filiuū naue manum
mittim⁹ quē hebrei iſoue ben
nū. i. iſoue filiuū nun vocat. et ad iudiciū
libru quē ſophiū appellat. ad ruth q̄
et heſter q̄s eisidē noibꝫ efferūt. Moiſes
muſq; lectorē ut ſiliā hebraicor̄ noīm.
et diſtinctōes p mēbra diuifas. diligēs
scriptura ſeruet: ne et noſſer laboꝝ et illi
us ſtudiū peat. Et ut i ſpmis qđ ſepe te
ſtat? ſum ſciat me nō i reþplenionē ve-
terū noua cudere ſicut amici mei crimi-
nanſ: ſed p virili portōne offerre lingue
mee hoibꝫ quos tñ noſtra delectat: ut p
grecor̄ hexaplis que et ſumptu et labore

maximo indiget: editionem nostram habeat
Et sicubi in antiquorum voluminum lectio
ne dubitarint, hec illis coferentes inue
niat quod requirunt. Marime, cum apud lati
nos tot sint exemplaria quod codices, et vi
nusquisque pro arbitrio suo vel addiderit
vel subtraxerit quod ei visus est, et utique non
possit verum esse quod dissonat. Enim cestet ar
cuato vulnere nos insurgeare scorpius
et sanctum opus venenata carpere lingua
deficit, vel suscipies si placet, vel contem
nens si displicet: memineritque illoꝝ ver
suꝝ. Os tuum abundauit malitia: et lin
gua tua scindebat dolos. Sedens ad
uersus featre tuum loqbar, et aduersus fi
lium misericordie ponebas scandalum: hec feci
sti et tacui. Existimasti inique quod ero tui
filius, arguam te et statuam illa contra faciem tuam.
Que enim audienter vel legenter utilitas est
nos laborando sudare: et alios detrahendo
laborare: dolere iudeos quod calumniant
eis et irridendi christianos sit oblata occa
sio, et ecclesie hoies id despiceremus in la
cerare vestrum aduersarij torqueantur. Quod si re
tus eis tamen interpretatio placet quod et mihi
non displicet, et nihil extra recipiendum pu
tant, cur ea quod sub asteriscis et obelis vel
addita sunt vel amputata: legunt et negli
gunt? Quare danieli iuxta theodoronis
traditione ecclesie suscepimus? Cur ori
genes mirantur et eusebius pamphili, cum
tas editiones similiter differentes. Aut
quod fuit stultitia: postquam vera dixerint per
re que falsa sunt. Enim aut in novo testame
nto, probare poterunt assumpta testimoni
a que in libris veteribus non habentur?
Hec dicimus, ne omnino calumnianti
bus tacere videamur. Letterum post san
cte paulae dormitionem cuius vita virtutum
exemplum est, et hos libros quod estostochio
virginis christi negare non potui. De creui
mus dum spiritus hos regit artus, prolixarum
explanationi incumbere, et ommissum iam
diu opus quod postliminio repe
re: persertim cum ammirabilis sanctusque
vir pampachius hoc idem litteris flagi
ter, et nos ad patriam festinantes mortife
ros syrenarum cantus surda debeamus

agre transire.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Eius filius haue typum domini
non solum in gestis, verum etiam
in noite gerens: transiit iordanem,
hostium regna subvertit,
dividit terram victori populo, et per singulas
urbes vicos, montes flumina, torrentes
atque confinia ecclesie celestisque hierusalene
spiritalia regna describit.

Explicit argumentum. Incipit li
ber Iosue. Capitulum I.

Thunc factum est
post mortem moysi servi domini
ut loquere dominus ad
Iosue filium nun ministrum
moysi: et diceret ei. Moyses seruus meus
mortuus est. Surge et transi iordanem
istum tu et ois populus tecum: in terram quam
ego dabo filiis israel. Omne locum quem
calcauerit vestigium pedis vestri vobis tra
datur: sicut locutus sum moysi. A desertor
libano usque ad fluuium magnum eufraten
ois terra ethiopum usque ad mare magnum
solis occasum erit terminus vester. Nullus
poterit vobis resistere cunctis diebus
vite tue. Sicut fui cum moysi: ita ero te
cum, non dimittas nec derelinquam te.
Consolare et esto robustus. Tu enim sor
te diuides populo huic terram, per qua iurauis
patrio tuo ut traderem eam illis. Consolata
re igitur et esto robustus valde ut custo
dias et facias oem legem quam precepit tibi
moyses seruus meus. Ne declines ab ea
ad dexteram vel ad sinistras, ut intelligas
cuncta quod agis. Non recedat volumen legis
huius ab ore tuo sed meditaberis in eo
diebus ac noctibus ut custodias et facias
omnia que scripta sunt in eo. Tunc diriges
viam tuam et intelliges eam. Ecce pre
cipio tibi. Consolare et esto robustus. No
li metuere et noli timere: quoniam tecum
est dominus deus tuus in omnibus
ad quecumque perreveris. Precepitque Iosue
principibus populi dicens. Transite